

Aangepast ontwerpbesluit

(Z)1110/10
7 juni 2018

Aangepast ontwerp van besluit tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie voor de regulatoire periode 2020-2023

Artikel 15/5bis, §§ 2, 5, 8, 9 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door leidingen

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER	4
2. ANTECEDENTEN EN RAADPLEGING.....	5
3. UITGANGSPUNTEN VAN DE TARIEFMETHODOLOGIE	5
3.1. Regulering en gereguleerde activiteit	5
3.2. Evolutie van de tariefmethodologie	6
4. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING	8
4.1. Definities en toepassingsgebied.....	8
4.2. Algemene tariefstructuur	8
4.3. Het totaal inkomen te dekken door de tarieven.....	9
4.3.1. Algemeen	9
4.3.2. Kosten.....	9
4.3.3. Vergoeding	10
4.4. Criteria voor de beoordeling van het redelijk karakter van de kosten	17
4.4.1. Algemene bepalingen.....	18
4.4.2. In verband met investeringsuitgaven.....	18
4.5. Procedure inzake indiening en goedkeuring van de tarieven en het totaal inkomen	19
4.6. Procedures inzake controle en toepassing van de tarieven.....	19
4.7. Verantwoording door middel van de boekhouding en de administratieve organisatie	20
4.8. Overgangs- en slotbepalingen.....	21
4.9. Diverse bepalingen	21
Commentaar met betrekking tot Bijlage 1: Rapporteringsmodellen te gebruiken door de beheerders.....	21
5. TARIEFMETHODOLOGIE	22
5.1. Definities en toepassingsgebied.....	22
5.2. Algemene tariefstructuur	23
5.3. Het totaal inkomen te dekken door de tarieven.....	25
5.3.1. Algemeen	25
5.3.2. Kosten.....	25
5.3.3. Vergoeding	27
5.4. Criteria voor de beoordeling van het redelijk karakter van de kosten	33
5.5. Procedure inzake indiening en goedkeuring van de tarieven en het totaal inkomen	40
5.6. Procedure inzake controle en toepassing van tarieven	40
5.7. Verantwoording door middel van de boekhouding en de administratieve organisatie	43
5.8. Overgangs- en eindbepalingen.....	44
5.9. Diverse bepalingen	44
BIJLAGE 1	45

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) bepaalt hierna haar aangepast ontwerp van tariefmethodologie voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie bedoeld in artikel 15/5bis van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door leidingen (hierna: de Gaswet) voor de regulatoire periode 2020-2023.

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de verordening (EU) 2017/460 van de Europese Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (hierna: verordening (EU) 2017/460) en de deadline van de publicatie van de tarieven op 31 mei 2019 (zie artikel 27.5 ervan) zijn de CREG enerzijds en Fluxys Belgium en Fluxys LNG anderzijds overeengekomen om de procedure voor de goedkeuring van de tariefmethodologie te vervroegen. De CREG en de beheerders zijn overigens ook overeengekomen om de procedure voor de goedkeuring van de tariefvoorstellen en de wijziging van de tarieven te versnellen.

De toekomstige tariefmethodologie heeft tot doel het Besluit (Z)141218-CDC-1110/7 (hierna: het besluit van 18 december 2014)¹ van de CREG vervangen. Na een overleg over een voorontwerp van besluit met de betreffende beheerders, en na een publieke raadpleging over een ontwerp van besluit dat volgt uit voormeld overleg, zijn de aanpassingen opgenomen in onderhavig aangepast ontwerp van besluit. Dit aangepast ontwerp van besluit wordt op 7 juni 2018 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers overgemaakt.

Uiteindelijk zal de CREG haar tariefmethodologie voor de regulatoire periode 2020-2023 vastleggen in een besluit dat aan de beheerders zal worden overgemaakt en dat Fluxys Belgium zal moeten gebruiken om zijn tariefvoorstel voor de regulatoire periode 2020-2023 op te stellen.

Net zoals het besluit van 18 december 2014, bestaat onderhavig aangepast ontwerp van besluit uit vijf delen. Het wettelijk kader wordt in het eerste deel toegelicht. Het tweede deel behandelt de antecedenten. Het derde deel somt de uitgangspunten van de tariefmethodologie op. De commentaren bij de artikelen worden geformuleerd in het vierde deel. Het vijfde deel bevat de eigenlijke tariefmethodologie, inclusief de bijlage. Ten slotte zullen ook de bijlagen met betrekking tot de rapporteringsmodellen, het overleg met de beheerders en de openbare raadpleging worden bijgevoegd. Zoals reeds voorzien in het besluit van 18 december 2014, en zoals hiervoor werd vermeld, maakt de procedure voor de goedkeuring van de tariefvoorstellen en de voorstellen tot wijziging van de tarieven geen deel uit van de tariefmethodologie *sensu stricto* conform de gaswet; deze bepalingen zijn opgenomen in een afzonderlijk akkoord tussen de CREG en de beheerders.

Dit aangepast ontwerp van besluit werd goedgekeurd door het Directiecomité van de CREG tijdens zijn vergadering van 7 juni 2018.

¹ CREG, Besluit (Z)141218-CDC-1110/7 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie, 18 december 2014.

1. WETTELIJK KADER

1. Artikel 15/5bis, § 2, alinea 1 van de Gaswet bepaalt:

"na gestructureerd, gedocumenteerd en transparant overleg met de betrokken beheerders, stelt de CREG de tariefmethodologie op die de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de aardgasopslaginstallatie en de beheerder van de LNG-installatie moeten gebruiken voor het opstellen van hun tariefvoorstellen."

2. Artikel 15/5bis, § 2, alinea 2 van de Gaswet voegt eraan toe dat de tariefmethodologie met name preciseert:

- *de definitie van de kostencategorieën die door de tarieven worden gedekt;*
- *de regels van de evolutie na verloop van tijd van de kostencategorieën, met inbegrip van de methode voor de bepaling van de parameters die zijn opgenomen in de evolutieformule;*
- *de regels voor de toewijzing van de kosten aan de categorieën van netgebruikers;*
- *de algemene tariefstructuur en de tariefcomponenten.*

3. De Gaswet bepaalt dat de tariefmethodologie moet worden goedgekeurd na overleg met de betrokken beheerders. De procedure met betrekking tot dit overleg wordt in principe nader omschreven in een "*expliciete, transparante en niet-discriminerende*" overeenkomst gesloten tussen de CREG en de beheerders. Bij gebrek aan een dergelijke overeenkomst voorziet de Gaswet een minimale overlegprocedure.

4. Artikel 15/5bis, § 5 van de Gaswet somt de richtsnoeren op die de CREG in acht moet nemen bij de uitwerking van de tariefmethodologie.

5. Artikel 15/5quater van de Gaswet bepaalt het volgende:

"De commissie motiveert en rechtvaardigt volledig en op omstandige wijze haar tariefbeslissingen, zowel op het vlak van de tariefmethodologieën als op het vlak van de tariefvoorstellen, teneinde de jurisdictionele controle ervan mogelijk te maken. Indien een beslissing op economische of technische overwegingen steunt, maakt de motivering melding van alle elementen die de beslissing rechtvaardigen.

Indien deze beslissingen op een vergelijking steunen, omvat de motivering alle gegevens die in aanmerking werden genomen om deze vergelijking te maken.

Krachtens haar transparantie- en motiveringsplicht publiceert de commissie op haar website de handelingen met individuele of collectieve draagwijdte die werden aangenomen in uitvoering van haar opdrachten krachtens de artikelen 15/5bis tot 15/5quinquies, alsook iedere gerelateerde voorbereidende handeling, expertiseverslag, commentaar van de geraadpleegde partijen. Bij het verzekeren van deze openbaarheid vrijwaart zij de vertrouwelijkheid van de commercieel gevoelige informatie en/of informatie met een persoonlijk karakter. De commissie stelt hiertoe, na overleg met de betrokken aardgasbedrijven, richtsnoeren op die de informatie aangeven die binnen het toepassingsgebied van de vertrouwelijkheid valt.

De commissie hecht aan haar definitieve handeling een commentaar dat de beslissing om de commentaren van de geconsulteerde partijen al dan niet in aanmerking te nemen rechtvaardigt."

6. De richtsnoeren van de CREG betreffende de informatie die als vertrouwelijk moet worden beschouwd uit hoofde van hun commercieel gevoelig of persoonlijk karakter, bedoeld in artikel 15/5quater werden op 29 augustus 2014 op de website van de CREG bekend gemaakt.

7. Krachtens artikel 15/14, § 2, alinea 2, 9°, van de Gaswet oefent de CREG

"de tariefbevoegdheden uit bedoeld in de artikelen 15/5 tot 15/5quinquies en controleert [ze] de toepassing van de tarieven door de vervoersbedrijven wat hun respectievelijke netten betreft".

2. ANTECEDENTEN EN RAADPLEGING

8. In toepassing van de bepalingen van artikel 15/5bis, § 2, van de gaswet, heeft de CREG op 24 januari 2018 een overeenkomst² (hierna: de overeenkomst van 24 januari 2018) gesloten met de betreffende beheerders, Fluxys Belgium en Fluxys LNG. Deze overeenkomst werd op 19 april 2018 op de website van de CREG gepubliceerd.

9. Overeenkomstig artikel 7 van voornoemde overeenkomst, werd het voorontwerp van besluit onderworpen aan een overleg met de beheerders op 12 maart 2018.

10. Overeenkomstig artikel 33, § 4, van het huishoudelijk reglement van de CREG, zijn de bepalingen van hoofdstuk 4 over de voorafgaandelijke raadpleging niet van toepassing op beslissingen met betrekking tot de tariefmethodologie.

11. Desalniettemin, en overeenkomstig artikel 8 van voornoemde overeenkomst, heeft het directiecomité van de CREG beslist een openbare raadpleging te organiseren van 19 april tot 17 mei 2018 over het ontwerpbesluit. Hierover werd een raadplegingsverslag opgesteld.

12. Vervolgens heeft de CREG rekening gehouden met alle pertinente vaststellingen samengevat in bovenvermeld raadplegingsverslag, en heeft ze onderhavig aangepast ontwerp van besluit opgesteld.

13. Het aangepast ontwerp van besluit wordt op 7 juni 2018 ter informatie aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers overgemaakt.

3. UITGANGSPUNTEN VAN DE TARIEFMETHODOLOGIE

3.1. REGULERING EN GEREGULEERDE ACTIVITEIT

14. Mededinging op de energiemarkt ontstaat niet vanzelf: omwille van wettelijke of strategische toetredingsbarrières (marktmacht) of natuurlijke belemmeringen (technologie of schaarste) blijft de tussenkomst van een overheid (= regulering) noodzakelijk.

² Overeenkomst over de procedures voor de goedkeuring van de tariefmethodologie voor het beheer van het aardgasvervoersnet, het beheer van de opslaginstallatie voor aardgas en het beheer van de lng-installatie, en voor de goedkeuring van tariefvoorstellen en van tariefwijzigingen

Regulering heeft betrekking op twee grote activiteiten:

- het “creëren” van concurrentie (“op de markt leiden vraag en aanbod tot een marktprijs”) waar efficiënte marktwerking gewenst en mogelijk is;
- het “reguleren” van de (vroegere) monopolistische bottlenecks (“het afdwingen van een redelijk aanbod tegen een redelijke prijs”).

15. Binnen de gemaakte keuzes van enerzijds *unbundling* van de vroegere markt en anderzijds van een “systeem van gereguleerde toegang tot het net” hebben de beheerder en de reguleringsinstantie elk hun specifieke opdrachten.

16. De wettelijke opdrachten van de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslag en de beheerder van de LNG-installatie worden vermeld in artikel 15/1 van de gaswet en de geldende Europese verordeningen.

Het geheel van de taken die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de voornoemde wettelijke en reglementair vastgelegde taken is aan regulering onderworpen en vormt zo de “gereguleerde activiteit”.

Het takenpakket dat begrepen is onder het begrip “gereguleerde activiteit” wordt – voornamelijk omdat de kost ervan door de netgebruikers gedragen wordt - dus niet door de beheerder bepaald, maar wel door bevoegde overheden.

17. In het kader van deze tariefmethodologie hebben de tarifaire taken en interventies van de CREG betrekking op 3 elementen:

- het goedkeuren van gereguleerde, kostengeoriënteerde toegangstarieven op basis van een budget (inkomen) dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de wettelijke en reglementair aan de TNB toevertrouwde opdrachten (van netbeheer en marktfacilitering);
- winstregulering (het beperken van de bedrijfswinst uit gereguleerde activiteiten tot een redelijk niveau);
- het aanzetten (prikkelen, stimuleren) van de TNB tot meer kwaliteit en tot meer efficiëntie (en dus op termijn tot verlaging van de gereguleerde tarieven met kostenverlaging voor de netgebruikers als gevolg).

De voorliggende tariefmethodologie vormt het kader van maatregelen waarbinnen de CREG haar tariefregulering uitvoert.

3.2. EVOLUTIE VAN DE TARIEFMETHODOLOGIE

Het huidige ontwerp van besluit heeft als doel de tariefmethodologie te bepalen voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie conform artikel 15/5bis van de Gaswet.

Doorheen de bepaling van de tariefmethodologie wil de CREG de traditionele principes van transparantie, niet-discriminatie en evenredigheid in toepassing brengen. Onderhavig ontwerp van tariefmethodologie stelt vooral stimulansen voor conform de naleving van de richtsnoeren voorzien in artikel 15/5bis, §5 van de Gaswet, ter bevordering van de prestaties, de bevoorradingszekerheid, de integratie van de aardgasmarkt, evenals onderzoek en ontwikkeling. Nieuwe stimulansen betreffende de energietransitie en de kwaliteit van de diensten worden dus ingevoerd bovenop degene betreffende de kosteneffectiviteit. Het gedeelte dat toekomt aan de toekomstige tarieven schommelt tussen 50% en 80% van de gerealiseerde kostenbesparing door de beheerder van het aardgasvervoersnet en de beheerder van de opslag.

Om de gereguleerde activiteiten op een coherente manier te behandelen zullen alle kosten en inkomsten van de activiteiten van de optische vezels vanaf 2020 in de vervoersactiviteiten worden opgenomen.

Zoals in het verleden zal de vergoeding van de beheerders in principe worden berekend door een rendementspercentage toe te passen op de waarde van het gereguleerd actief. Met een stabiele en voorzienbare regulering voor ogen die bijdraagt tot de goede werking van de vrijgemaakte markt en de financiële markt in staat stelt om met een redelijke zekerheid de waarde van de beheerder te bepalen, zullen de parameters van het rendementspercentage voortaan ex ante worden vastgelegd zonder correctie ex post.

De CREG heeft bij het begin van de regulering in de praktijk vastgesteld dat Belgische ondernemingen nog van een "A-rating" konden genieten tot een verhouding tussen eigen en vreemd vermogen gelijk aan 33/67. De CREG heeft onlangs echter vastgesteld dat de verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen die het mogelijk maakt een "A-rating" te krijgen nu veel hoger is (cf. 40/60) wat een aanpassing van de tariefmethodologie rechtvaardigt. Net als voor de activiteiten van het aardgasvervoer en de opslag van aardgas, zal een illiquiditeitsfactor voortaan ook van toepassing zijn op de activiteit van terminalling gezien de beheerder van de LNG-installatie niet beursgenoteerd is.

De CREG behoudt grotendeels de afschrijvingstermijnen zoals voorzien in de vorige tariefmethodologie. Deze termijnen zijn gebaseerd op een internationale vergelijking. Om een consistent beleid te blijven voeren in de waardering van activa, verkiest de CREG hier geen veranderingen aan te brengen, behalve voor de leidingen die na 2000 werden geïnvesteerd en die tegen 2050 volledig kunnen worden afgeschreven.

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de verordening (EU) 2017/460 bleek een aantal wijzigingen nodig aan de tariefmethodologie, de procedure voor de goedkeuring van de tariefvoorstellen en het eigenlijke tariefvoorstel.

Er werd overeengekomen de procedure voor de goedkeuring van de tarieven vroeger te laten plaatsvinden om voor eind mei 2019 te beschikken over de tarieven van toepassing vanaf 1 januari 2020. Bovendien is er voorzien dat de beheerder bij de overgang naar nieuwe diensten en/of bij de aanpassing van bestaande diensten en/of bij de aanpassing van de tarieven om aan de behoeften van de markt te voldoen in de loop van de regulatoire periode een geactualiseerd tariefvoorstel aan de CREG ter goedkeuring kan voorleggen en dat de verwerkingstermijnen gehalveerd worden. Tot slot dienen de beheerders nog slechts een papieren versie van hun tariefvoorstel en tariefverslag in te dienen.

Het is belangrijk op te merken dat de tarieven die van toepassing zijn op nieuwe installaties of op uitbreidingen van opslaginstallaties of LNG-installaties, of op nieuwe installaties of uitbreidingen van installaties die de bevoorradingszekerheid bevorderen, kunnen genieten van een langere toepassingstermijn, en ook een specifieke billijke marge dekken.

Met het oog op de transparantie zal de CREG de status van de goedkeuringsprocedure van tariefvoorstellen publiceren, evenals, in voorkomend geval, een niet-vertrouwelijke versie van de tariefvoorstellen ingediend door de beheerders.

Aangezien het belangrijk is om over een veilig, betrouwbaar en efficiënt net te beschikken om de continuïteit van de aardgasbevoorrading te garanderen, is een opvolging van de investeringen noodzakelijk van bij de start van het projectvoorstel en de haalbaarheidsanalyse tot bij de implementatie en de indienststelling. Met dit doel zal een halfjaarlijkse opvolging behouden blijven.

4. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

4.1. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGBIED

Art. 1

Dit artikel geeft aan dat de definities uit artikel 1 van de Gaswet eveneens van toepassing zijn op de tariefmethodologie.

Art. 2

In dit artikel definieert de CREG een bepaald aantal termen die gebruikt worden in de tariefmethodologie.

Art. 3

In dit artikel wordt het toepassingsgebied van de tariefmethodologie gedefinieerd.

4.2. ALGEMENE TARIEFSTRUCTUUR

Art. 4

Dit artikel codificeert de huidige praktische werkwijze waarbij de beheerder eerst – met naleving van de raadplegingsvoorschriften uit de gedragscode – een voorstel van (aanpassing van) het dienstenprogramma bij de CREG indient. Na goedkeuring hiervan dient ook een tarief te worden goedgekeurd.

Er wordt gepreciseerd dat de tarieven worden toegepast voor een tariefjaar van een regulatoire periode. Het doel hiervan is te verduidelijken dat de tarieven weliswaar werden goedgekeurd voor een volledige tariefperiode, maar dat zij elk jaar kunnen verschillen. Dergelijke handelswijze werkt enerzijds een meer geleidelijke overgang in de hand naar de tarieven van een volgende regulatoire periode en vergemakkelijkt anderzijds de financiële opvolging en rapportering van de beheerder van het aardgasvervoernet en de beheerder van de opslag.

Art. 5

Dit artikel herbevestigt de regel van artikel 4.3 van Verordening (EU) 2017/460 door te stellen dat de tarieven in principe in capaciteit worden uitgedrukt, gezien dit de belangrijkste kostenveroorzaker is. Uitzonderingen worden toegelaten in twee gevallen.

Twee andere paragrafen uit artikel 6 van Verordening (EU)2017/460 zijn toegevoegd.

Art. 6

Dit artikel geeft invulling aan art. 18 van Verordening (EG) nr. 715/2009, evenals aan artikel 30 van Verordening (EU) 2017/460 door deze verplichting aan de beheerder toe te wijzen.

Art. 7

Dit artikel specificiert de plichten inzake de bekendmaking van de tarieven zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van hoofdstuk VIII van Verordening (EU)2017/460.

4.3. HET TOTAAL INKOMEN TE DEKKEN DOOR DE TARIEVEN

4.3.1. Algemeen

Art. 8

Dit artikel bepaalt de twee onderdelen van het totaal inkomen dat nodig is voor de uitvoering van de gereguleerde activiteiten en dat in zijn geheel door gereguleerde tarieven moet worden gedekt: het betreft enerzijds het geheel van de netto-kosten van de beheerder die voor die activiteiten noodzakelijk zijn en anderzijds het geheel van vergoedingen toegekend aan de beheerder.

4.3.2. Kosten

Art. 9

Dit artikel bepaalt dat alleen die kosten gedekt mogen worden door de tarieven die de CREG niet als onredelijk beschouwt. In die optiek wordt verwezen naar punt 5.4 infra waarin de concrete criteria worden vermeld.

Art. 10

Het tweede richtsnoer vervat in artikel 15/5bis, § 5 van de Gaswet bepaalt dat de tariefmethodologie moet toelaten om op een efficiënte manier alle kosten te dekken die noodzakelijk of doelmatig zijn voor de uitvoering van de wettelijke of reglementaire verplichtingen die aan de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de aardgasopslaginstallatie en de beheerder van de LNG-installatie worden opgelegd, evenals voor de uitoefening van hun activiteiten voor het beheerder van het aardgasvervoersnet, van de opslaginstallatie voor aardgas of van de LNG-installatie. Daarom somt dit artikel de verschillende relevante kosten en kostenverminderingen op en splitst het deze op in twee verschillende categorieën op basis van de mate van controle die beheerder van het aardgasvervoersnet en de beheerder van de opslag erover hebben:

1. de niet-beheersbare kosten waarop de gecombineerde netbeheerder geen of weinig controle heeft;
2. de beheersbare kosten waarop de gecombineerde netbeheerder controle heeft;

Dit onderscheid wordt verder in dit document gebruikt om de verschillende stimulansen op het vlak van de kostenbeheersing te definiëren.

Deze bepalingen bevestigen eveneens dat de interne opbrengst uit geactiveerde productie beschouwd blijft als een niet-beheersbare opbrengst. Door de opname van alle personeelskosten integraal als beheersbare kosten te beschouwen (en de interne activeringen als niet-beheersbaar te beschouwen) wil de CREG:

- de gevraagde personeelskost als één geheel beschouwen en opvolgen;
- neutraliserend werken omdat de afschrijvingen uit de activering ervan eveneens niet-beheersbaar zijn;
- het toekennen van efficiëntiewinsten niet laten afhangen van een ondernemingsbeleid inzake al dan niet activeren.

Art. 11

Dit artikel bepaalt dat de beheerders de kostprijs per aangeboden dienst op een zo laag mogelijk niveau handhaven door te zorgen voor een optimale beheersing van de factoren die deze kostprijs bepalen. Dit is een middelenverbintenis voor de beheerders.

Art. 12

In overeenstemming met richtsnoer 18° vervat in artikel 15/5bis, §5 van de Gaswet bepaalt dit artikel dat kruissubsidiëring tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten niet is toegestaan.

Ten slotte legt dit artikel ook de doelstelling van de kostenallocatie uit.

Met betrekking tot de beheerder van het vervoersnet zal de keuze van een methode voor de kostenallocatie worden bepaald door Verordening (EU) 2017/460.

4.3.3. Vergoeding

4.3.3.1. Algemene principes

Art. 13

Dit artikel bevat het overzicht van de vergoedingen die aan de beheerders kunnen worden toegekend. Naast de billijke marge die de 'traditionele' vergoeding vormt voor de in de netten geïnvesteerde kapitalen, kunnen een aantal stimuli worden toegekend. Dat laatste gebeurt in uitvoering van richtsnoer 19° vervat onder artikel 15/5bis, § 5, van de Gaswet.

4.3.3.2. Billijke marge op de in het net geïnvesteerde kapitalen

Art. 14

Deze bepaling kadert in de geest van richtsnoer 9° bedoeld in artikel 15/5bis, §5 van de Gaswet, dat bepaalt dat de normale vergoeding van in de gereguleerde activa geïnvesteerde kapitalen de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslag en de beheerder van de LNG-installatie in staat moet stellen om de noodzakelijke investeringen te doen voor de uitoefening van hun opdrachten.

De billijke marge vormt zoals voorheen de normale vergoeding voor de in het net geïnvesteerde kapitalen. Dat laatste begrip vormt een rode draad doorheen de verschillende opeenvolgende versies van de Gaswet.

Sinds de start van de regulering heeft de regulator het begrip 'geïnvesteerd kapitaal' opgevat als het financiële begrip *Invested capital* en de daarop toe te kennen marge bedoeld als een *return on capital*.

Met dat begrip werden en worden nog steeds alle middelen bedoeld die de beheerders moeten investeren om hun gereguleerde activiteiten op een efficiënte wijze te kunnen uitvoeren en om de optimale ontwikkeling van de vervoersinstallaties mogelijk te maken.

In een onderneming *in going concern* hebben niet enkel de vaste activa een permanent karakter: het permanente transformatieproces leidt er immers toe dat ook de elementen van het bedrijfskapitaal (activa en passiva) een 'blijvend' karakter krijgen en bedrijfseconomisch als 'investeringen' worden beschouwd.

De begrippen situeren zich dan ook eerder in een context van investeringsanalyse. In tegenstelling tot de boekhoudregels maakt investeringsanalyse geen onderscheid tussen de investeringen in vaste activa (die wel worden afgeschreven) en deze in bedrijfskapitaal (die niet worden afgeschreven).

De in het net geïnvesteerde kapitalen bestaan daarom uit de som van de waarde van de gereguleerde vaste activa en een bijzondere vorm van het bedrijfskapitaal, nl. de 'behoefte aan bedrijfskapitaal' [zie verder onder Art. 16]. De billijke marge komt tot stand door het toepassen van een rendementspercentage op de in het net geïnvesteerde kapitalen.

4.3.3.2.1. *Het gereguleerd actief*

Art. 15

§ 1. In overeenstemming met het gebruikelijke concept van het *Invested capital* zijn de kapitalen die in het net worden geïnvesteerd nog steeds gebaseerd op de waarderingen die in 2002 werden uitgevoerd door Fluxys Belgium en Fluxys LNG op basis van de rapporten van twee onafhankelijke experts en door de bedrijfsrevisoren BDO op mandaat van de CREG. De CREG blijft van oordeel dat het gedeelte aan meerwaarde dat in de genoemde waardering werd opgenomen, enkel verband houdt met de materiële vaste activa.

Het tweede lid van § 1 houdt in dat er op bestaande activa geen verdere meerwaarde kan worden gecreëerd door de overdracht ervan.

§ 2. Sinds de initiële bepaling van de waarde van de geïnvesteerde kapitalen evolueert het bedrag ervan in de tijd met een aantal elementen. Die ontwikkelingsregel is opgenomen in §2.

De CREG behoudt grotendeels de afschrijvingstermijnen zoals voorzien in de vorige tariefmethodologie. Deze termijnen zijn gebaseerd op een internationale vergelijking. Om een consistent beleid te blijven voeren in de waardering van activa, verkiest de CREG hier geen veranderingen aan te brengen, behalve voor de leidingen die na 2000 werden geïnvesteerd en die tegen 2050 volledig kunnen worden afgeschreven.

De CREG beschouwt de afschrijvingen enkel als redelijk indien de afschrijvingstermijn op de technische levensduur van de activa is afgestemd. De CREG stelt echter ook vast dat nieuwe materiële activa moeten worden toegevoegd conform de bevoegdheden en de investeringen van de beheerders.

Wat de "behoefte aan bedrijfskapitaal" betreft, maken de rentedragende schulden geen deel uit van de behoefte aan bedrijfskapitaal.

Voor de operationeel noodzakelijke liquide middelen behoudt de CREG de beperking op 1/12 van de investeringen, 1/12 van de aankopen en 50 % van het dividend.

4.3.3.2.2. *Het rendementspercentage*

Art. 16

In overeenstemming met de Gaswet, beoogt de CREG een billijke return on capital voor de in het net geïnvesteerde kapitalen die marktconform is en rekening houdt met het werkelijk risico voor de investeerders.

Het zogenaamde Capital Asset Pricing Model (hierna: CAPM) beantwoordt aan die kenmerken. Dat model houdt immers expliciet rekening met de relatie tussen het netto rendement dat een investeerder verwacht enerzijds en met de mate waarin het risico van een belegging in aandelen van de gecombineerde netbeheerder bijdraagt tot het algemeen risico van de markt anderzijds.

In de regel wordt het CAPM gebruikt om te komen tot een gewogen gemiddelde kost (Weighted Average Cost of Capital, afgekort WACC) voor de vergoeding van de financiering van het volledige geïnvesteerd kapitaal met zowel eigen als vreemd vermogen.

De CREG heeft sinds het begin van haar tariefregulering echter geopteerd voor een stelsel van *embedded debt*: de financiële kosten worden erkend als niet-beheersbare kosten die via de nettarieven kunnen gec recupereerd worden. Er moet nog slechts één vergoeding voor het deel “eigen vermogen” gebruikt voor de financiering van de RAB worden voorzien.

Op basis van het CAPM is de vergoeding voor het gedeelte van de eigen middelen dat dient om de in het net geïnvesteerde kapitalen te financieren, gelijk aan een risicovrije rente (zie artikel 17, § 1) plus de marktrisicopremie (zie artikel 17, § 2 en § 3) vermenigvuldigd met de bètafactor van de desbetreffende beheerder (zie artikel 17, § 4) en vermenigvuldiging van het resultaat door 1 plus de illiquiditeitspremie (zie artikel 17, § 5).

Art. 17

In dit artikel onderzoekt de CREG de drie componenten van het CAPM in de huidige omstandigheden voor de beschouwde regulatoire periode onverminderd de volgende periodes verder. Er dient benadrukt te worden dat sommige keuzes voor een parameter een impact hebben op een andere parameter; zo vereist het gebruik van de risicopremie van een bepaalde geografische markt de berekening van de parameter bèta in functie van de evolutie van de return op deze geografische markt terwijl het gebruik van een risicovrije rente met een bepaalde looptijd het gebruik van een risicopremie van de markt berekend in functie van een risicovrije rente met dezelfde looptijd vereist. De facto, op risico van een beoordeling die niet perfect is, moet het standpunt dat de CREG over een bepaalde parameter heeft ingenomen beoordeeld worden gezien het standpunt dat de CREG voor de twee andere parameters heeft ingenomen.

§ 1. Deze bepaling definieert de berekeningsmodaliteiten voor de risicovrije rente.

De risicovrije rente gebruikt in het CAPM is het rendement van activa dat het ontbreken van het risico op nalatigheid van de schuldenaar moet voorstellen, evenals het ontbreken van een liquiditeitsrisico, met andere woorden de mogelijkheid om op elk moment om het even welke hoeveelheid van deze activa te kopen of te verkopen.

Het gebruik van het rendement van de obligaties van de eigen staat is een courante praktijk bij de Europese regulatoren. Zo heeft de CREG, sinds het begin van de regulering, het rendement van de lineaire obligaties uitgegeven door de Belgische overheden (hierna: OLO) als risicovrije rente gebruikt.

Aangezien de rente van de staatsobligaties de voorbije jaren zeer volatiel is, heeft de CREG, net zoals andere Europese regulatoren, echter beslist om de waarde van de risicovrije rente van toepassing tijdens een regulatoire periode voortaan vóór het begin van deze regulatoire periode vast te leggen. Hiervoor heeft de CREG zich gebaseerd op het rekenkundig gemiddelde van de laatste voorspellingen die het Federaal Planbureau heeft gepubliceerd over het rekenkundig gemiddeld rendement van de lineaire obligaties (OLO's) op 10 jaar die de Belgische overheden in de loop van elk jaar van de beschouwde regulatoire periode hebben uitgegeven.

§ 2. Deze bepaling definieert de berekeningsmodaliteiten voor de individuele risicopremie gekoppeld aan de beheerder in kwestie. Aangezien de aandelen van de gecombineerde netbeheerder op de Euronext-beurs Brussel zijn genoteerd, worden de gegevens van deze Belgische financiële markt gebruikt.

§ 3. Sinds het begin van de regulering heeft de CREG het niveau van de risicopremie voor de Belgische markt bepaald op basis van de studies die werden besteld bij drie externe adviseurs die zij had aangesteld. De uitgangspunten van de CREG daarbij waren:

- 1) een bepaling op basis van historische gegevens (dus niet prospectief);
- 2) een berekening over de recentste 40 jaren;
- 3) een berekening op basis van het geometrisch gemiddelde van het verschil tussen de return van de aandelenmarkt enerzijds en de OLO rente op 10 jaar anderzijds.

De vastgelegde risicopremie van 3,50 % komt overeen met de hoogste waarde uit de 3 studies en is dus dezelfde als deze in de twee vorige regulatoire periodes.

Een andere gezaghebbende bron terzake vormt de historische benadering gevolgd door Elroy Dimson, Paul Marsh en Mike Staunton van de London Business School, die het voorwerp uitmaakt van een jaarlijkse publicatie van *Crédit Suisse*. Het gemiddelde van de rekenkundige en meetkundige gemiddelden vermeld voor België voor de periode 1900-2013 bedraagt 3,45%.

Deze studie toont op overtuigende wijze aan dat de risicopremie van de Belgische aandelenmarkt van oudsher tot de laagste ter wereld behoort. De resultaten ervan tonen aan dat het behoud van de 3,50% geen onderschatting inhoudt.

§ 4. Cruciaal in het CAPM is de bètafactor: deze wegingsfactor geeft het systematische risico aan van een belegging in aandelen van de betreffende individuele onderneming (in dit geval de gecombineerde netbeheerder) ten overstaan van het globaal risico van de betreffende financiële markt. De bètafactoren voor de beheerders worden bepaald uitgaande van het feit dat de gevoeligheid van de koers van het aandeel van de gecombineerde netbeheerder ten opzichte van de marktschommelingen niet representatief is voor hun intrinsieke gevoeligheid (er zijn te weinig aandelen genoteerd op de beurs) met betrekking tot de vervoers- en opslagactiviteit en dat de firma Fluxys LNG NV voor de terminalactiviteiten helemaal niet op de beurs is genoteerd. Bovendien zijn de opslagactiviteiten en de activiteiten voor de LNG-terminals heel vaak niet gereguleerd in Europa. Deze activiteiten hebben ook te maken met een sterkere concurrentie en genieten bovendien niet van een captieve markt. In verhouding tot het aardgasvervoer zijn deze activiteiten veel kleiner in België omdat zij bestaan uit een unieke en specifieke infrastructuur. Om deze redenen is de CREG van mening dat deze activiteiten aan een grotere volatiliteit zouden zijn onderworpen indien zij op de beurs zouden zijn genoteerd. Daarom behoudt de CREG de huidige bètafactor van 0,65 voor de vervoersactiviteit, en van 0,78 voor de opslag- en LNG-activiteiten.

§ 5. Omwille van de illiquiditeit van het aandeel van de beheerder van het aardgasvervoersnet en van de opslaginstallatie voor aardgas en de afwezigheid van notering van de beheerder van de LNG-installatie, worden de risicovrije rente en de risicopremie voor deze beheerders verhoogd met een illiquiditeitscoëfficiënt van 20% (α).

Art. 18

Het principe van *embedded debt* vergt niet enkel een professioneel financieel beheer, maar vereist ook dat de beheerders vreemd vermogen kunnen aantrekken tegen een aanvaardbare kost. Daarvoor is een gunstige financiële structuur noodzakelijk. Enkel de combinatie die een billijk rendementspercentage koppelt aan een redelijke kost voor het aantrekken van vreemd vermogen is pertinent voor de netgebruiker vanuit tarifair oogpunt.

Door gebruik te maken van een factor S voor de berekening van het gedeelte aan eigen vermogen waarmee de RAB wordt gefinancierd, sporen deze bepaling de beheerders aan een optimale financiële structuur aan te nemen door de financiële hefboom te gebruiken, zonder echter de solvabiliteit van

de onderneming in gevaar te brengen. Op deze manier worden de financieringskosten (eigen kapitaal en vreemd kapitaal) tot een minimum beperkt.

De CREG heeft bij het begin van de regulering in de praktijk vastgesteld dat Belgische ondernemingen nog van een "A-rating" konden genieten tot een verhouding tussen eigen en vreemd vermogen gelijk aan 33/67. De CREG heeft onlangs echter vastgesteld dat de verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen die het mogelijk maakt een "A-rating" te krijgen nu veel hoger is (cf. 40/60) wat een aanpassing van de tariefmethodologie rechtvaardigt.

Art. 19

Deze bepaling beschrijft gedetailleerd op welke basis de beheerders de parameters van de billijke marge moeten definiëren in zijn tariefvoorstel en in zijn tariefverslagen.

Art. 20

Dit artikel stemt overeen met artikel 15/5bis, § 5, 21° van de Gaswet, dat voorziet dat de tariefmethodologie die van toepassing is op bepaalde types installaties mag afwijken van de tarieven voor aansluiting en gebruik van het aardgasvervoersnet teneinde de ontwikkeling ervan op lange termijn mogelijk te maken. In de mate dat de CREG één enkele tariefmethodologie uitwerkt voor de drie infrastructuurtypes (vervoer, opslag, LNG,) is het voorliggende methodologie die de CREG toelaat om de nodige afwijkingen te voorzien.

In de zin van de Gaswet is een "nieuwe installatie" een aardgasinstallatie die niet afgewerkt is ten laatste op 4 augustus 2003 (art. 1, 41°).

Vanuit economisch oogpunt zijn deze afwijkingen noodzakelijk. De tariefreglementering voorziet deze afwijkingen immers al ettelijke jaren. In dit opzicht wordt verwezen naar het Koninklijk Besluit van 15 december 2003 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de aardgasondernemingen actief op het Belgisch grondgebied voor hun nieuwe transportinfrastructuren erkend als zijnde van nationaal of Europees belang en noodzakelijk om hun ontwikkeling op lange termijn mogelijk te maken (Belgisch Staatsblad, 23 december 2003), opgeheven (en vervangen) door het Koninklijk Besluit van 8 juni 2007 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de beheerders bedoeld in de wet van 12 april 1965 en actief op het Belgisch grondgebied voor hun uitbreidingen van installaties of nieuwe aardgasvervoersinstallaties voor opslag van aardgas en voor hun uitbreidingen van installaties of nieuwe aardgasvervoersinstallaties voor LNG, alsook voor hun uitbreidingen van installaties of nieuwe aardgasvervoersnetten voor de capaciteit bestemd voor doorvoer, noodzakelijk om de ontwikkeling op lange termijn van deze installaties toe te laten (Belgisch Staatsblad, 19 juni 2007).

Dit laatste Koninklijk Besluit werd inderdaad opgeheven door de wet van 8 januari 2012; maar het besluit van de CREG van 24 november 2011 dat de voorlopige berekeningsmethododes definieert en de tariefvoorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallaties voor aardgas en de LNG-installaties bepaalt, bevatte ook gelijkaardige maatregelen.

Met betrekking tot de LNG-installaties heeft de CREG al een beslissing terzake aangenomen, op basis van het Koninklijk Besluit van 15 december 2003. Dit besluit keurt het meerjarig tariefvoorstel van NV Fluxys LNG voor het gebruik van de capaciteiten van de LNG-terminal van Zeebrugge na 2006 goed en is van kracht tot 2026. Op 29 november 2012 heeft de CREG de beslissing (B)121129-CDC-657G/06 betreffende het geactualiseerde tariefvoorstel van Fluxys LNG goedgekeurd, waardoor de toepassingstermijn van de tarieven tot 1 april 2027 werd verlengd. Op 2 oktober 2014 nam de CREG beslissing (B)141002-CDC-657G/10 over het geactualiseerde tariefvoorstel van Fluxys LNG, waardoor de toepassingstermijn van de tarieven tot 31 maart 2039 werd verlengd. Het ontwerpartikel doet geenszins afbreuk aan deze beslissing en vormt integendeel een nieuwe wettelijke basis ervoor.

Sommige specifieke infrastructures genoten ook van een voordeligere billijke marge. Het gaat om de infrastructures bedoeld in artikel 6 van de (EU) Verordening nr. 2017/1938 van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gaslevering, die Verordening (EU) 994/2010 herroept. Het stelsel dat van toepassing is op deze infrastructures werd, conform de toenmalige geldige reglementering, gedefinieerd in een akkoord afgesloten tussen de CREG en Fluxys NV, na de aanvankelijke weigering van het tariefvoorstel door de CREG en de oplegging van voorlopige tarieven. De bedoelde infrastructures zijn de transportinstallaties “VTNbis”, “Noord-Zuid” en “ Alveringem-Maldegem”, die in de zin van de bovenvermelde verordening, bijdragen tot het garanderen van voldoende capaciteit en voldoende flexibiliteit in geval van defecten aan de grootste gasinstallatie, evenals om de permanente bidirectionele capaciteit voor grensoverschrijdende stromen te garanderen. Het specifieke stelsel dat voorzien is voor deze infrastructures stemt overeen met Verordening (EU) 2017/1938 die de reguleringsautoriteiten toelaat om gepaste stimulansen toe te kennen teneinde de lidstaten aan te moedigen om hun verplichtingen op het vlak van de bevoorradingszekerheid na te komen. De ontwerpbeplanning vormt dientengevolge een nieuwe wettelijke basis voor dit stelsel.

4.3.3.3. Stimulansen tot kostenbeheersing

Art. 21

Omdat de gecombineerde netbeheerder geen controle kan uitoefenen op de evolutie van de niet-beheersbare kosten, bepaalt dit artikel dat het verschil tussen het budget en de werkelijke niet-beheersbare kosten integraal wordt toegewezen aan het totaal inkomen van de volgende tariefperiodes. De gecombineerde netbeheerder is dus niet blootgesteld aan de evolutie van deze kosten want voor dit gedeelte van het totaal inkomen is per definitie geen stimulans tot kostenbesparing mogelijk.

Art. 22

Omdat de beheerder van het aardgasvervoersnet en de beheerder van de opslag, de inflatie uitgezonderd, een grote invloed uitoefenen op de evolutie van de beheersbare kosten, bepaalt dit artikel dat, rekening houdende met de reëel vastgestelde inflatie, het verschil tussen het budget en de daadwerkelijke kosten voor 50% wordt toegewezen aan het totale inkomen voor de volgende tariefperiodes en voor 50% aan de betrokken beheerders. Bedoeling van deze splitsing is het afstemmen van de belangen van de beheerders op deze van de netgebruikers door de beheerders stimulansen toe te kennen voor de initiatieven die prijsdalingen mogelijk hebben gemaakt. Indien de beheerder bepaalde drempels voor de beheersing van de kosten overschrijdt, mag hij voor het gedeelte dat deze kosten overschrijdt slechts 25 % en vervolgens 20 % houden terwijl het saldo de toekomstige tarieven toekomt.

Ervan uitgaande dat het volume van de te verwezenlijken investeringen van jaar tot jaar waarschijnlijk sterk zal schommelen tijdens eenzelfde tariefperiode, wordt voortaan gebruik gemaakt van 4 jaarbudgetten. Dat garandeert de gecombineerde netbeheerder dat hij zal beschikken over voldoende middelen tijdens de jaren waarin belangrijke investeringen moeten gebeuren, en waarborgt tegelijkertijd de netgebruiker dat de middelen beperkt worden tijdens de jaren waarin minder investeringen moeten worden gerealiseerd. Verder laat deze werkwijze ook toe rekening te houden met de impact van bepaalde investeringen gerealiseerd bij het begin van de regulatoire periode op het bedrag van bepaalde OPEX categorieën tijdens het tweede deel van de regulatoire periode. Zo is het voortaan bv. mogelijk om tijdens eenzelfde tariefperiode rekening te houden met de daling van de huurkosten ten gevolge van de aankoop van een nieuw gebouw.

Bovendien, en om te voorkomen dat de gecombineerde netbeheerder een on gepaste financiële stimulans verkrijgt door de gebudgetteerde investeringen niet te verwezenlijken om zijn beheersbare

kosten te beperken, en aldus te genieten van een stimulans ten gevolge van deze vermindering, wordt bepaald dat het budget voor de beheersbare kosten ex post wordt gecorrigeerd in functie van het investeringsprogramma dat in realiteit werd verwezenlijkt. Dit mechanisme is geïnspireerd op het regelgevend kader "RIIO" dat in Groot-Brittannië werd geïmplementeerd en op het investment budget dat in Duitsland werd ingevoerd, waar, rekening houdend met de onzekerheden die werden geïdentificeerd in het bedrijfsplan dat door de gecombineerde netbeheerder werd uitgewerkt, bepaalde gebudgetteerde kosten afhankelijk zijn van de verwezenlijking van bepaalde doelstellingen of van het plaatsvinden van bepaalde gebeurtenissen.

Deze bepaling kadert bovendien in de geest van richtsnoer 19° bedoeld in artikel 15/5bis, §5 van de Gaswet, dat bepaalt dat de tariefmethodologie de gecombineerde netbeheerder moet aanmoedigen om zijn prestaties te verbeteren, en van richtsnoer 15° bedoeld in artikel 15/2, §5 van de Gaswet, dat bepaalt dat de CREG de kostencategorieën bepaalt die niet aan een eventuele regulatoire stimulans zijn onderworpen. De bepaling respecteert ook richtsnoer 4° bedoeld in artikel 15/5bis, § 5 van de Gaswet, dat bepaalt dat de tariefmethodologie de evenwichtige ontwikkeling mogelijk maakt van het aardgasvervoersnet, van de opslaginstallaties voor aardgas en/of LNG-installaties, in overeenstemming met de investeringsplannen zoals, in voorkomend geval, goedgekeurd door de bevoegde overheden.

4.3.3.4. Stimulansen gericht op de bevordering van de marktintegratie, van de bevoorradingszekerheid en van de kwaliteit van de prestaties en op een passend niveau van onderzoek en ontwikkeling

Art. 23

Dit artikel geeft uitvoering aan het richtsnoer in artikel 15/5bis, §5, 19° van de gaswet en dus aan artikel 41.8 van de richtlijn 2009/73/EG: zo voorziet de onderhavige tariefmethodologie de mogelijkheid om aan de beheerders stimulansen toe te kennen om de prestaties te verbeteren, de integratie van de markt en de bevoorradingszekerheid te bevorderen en het onderzoek en de ontwikkelingen te doen die nodig zijn voor hun activiteiten.

De CREG formuleert concrete, specifieke en meetbare prestatiedoelstellingen .

Indien de beheerder deze doelstellingen realiseert wordt hem een bijkomende vergoeding toegekend onder de vorm van een stimulans.

Dit artikel bevat de grote principes met betrekking tot dergelijke stimulansen. In het kader van een beslissing die voorwerp zal uitmaken van een raadpleging van de beheerders is het de CREG die de finale modaliteiten ervan bepaalt (§1) waaronder in het bijzonder de manier waarop de gebruikte indicatoren worden berekend en de manier waarop de doelstellingen worden bepaald en die het bedrag van elke stimulans ex post zal toekennen (§2). Deze beslissing moet genomen worden vooraleer het tariefvoorstel wordt ingediend en wordt op de website van de CREG gepubliceerd.

In tegenstelling tot de billijke marge op de in het net geïnvesteerde kapitalen, gaat het om bedragen vóór toepassing van de eventuele vennootschapsbelasting (§3). Deze belasting is dus begrepen in het bedrag van elke stimulans.

Art 24

Dit artikel stelt de zeven concrete stimulansen voor de regulatoire periode 2020-2023 voor:

1. de vermindering van de methaanuitstoot;
2. de uitvoering van de nodige investeringen voor de L/H-conversie;
3. de energie-efficiëntie;

4. de aansluiting van waterstofinstallaties, biogasinstallaties en/of satellietstations voor gecombineerd aardgas;
5. de beschikbaarheid van elektronische gegevens- en reserveringsplatformen;
6. de beschikbaarheid van gecontracteerde vaste vervoerscapaciteit;
7. de verkoop van capaciteit.

Het gaat om stimulansen die de beheerder aanmoedigen om extra inspanningen te leveren in het kader van zijn taken en ten voordele van de gebruikers, of zelfs van de maatschappij, ook al zijn deze voordelen niet noodzakelijk zichtbaar via de tarieven.

Om ervoor te zorgen dat de tariefberekening proportioneel en kostendekkend zou zijn, houdt de beheerder bij het indienen van zijn tariefvoorstel reeds in zekere mate rekening met de tariefkast van dergelijke stimulansen.

4.4. CRITERIA VOOR DE BEOORDELING VAN HET REDELIJK KARAKTER VAN DE KOSTEN

Art. 25

Dit artikel herneemt de redelijkheidscriteria.

Art. 26

1ste criterium: nodig zijn voor de uitvoering van de geldende wettelijke en reglementaire verplichtingen die op de beheerder rusten, of voor de veilige en efficiënte exploitatie van de installaties in overeenstemming met de normen van een voorzichtige en toegewijde gasoperator, of om bij te dragen tot een beter gebruikspercentage van de transportinstallaties tegen een redelijke kost

h) Overwegende dat richtsnoer 18° bedoeld in artikel 15/5bis, §5 van de Gaswet bepaalt dat de kruissubsidiëring tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten niet is toegestaan, neemt dit criterium voornamelijk de regels over die moeten worden gerespecteerd op het vlak van personeelskosten en financiële lasten om een kruissubsidiëring te vermijden.

De indirecte kosten zijn onder andere de kosten gekoppeld aan de infrastructuur (gebouwen, informaticamateriaal, ...), de kosten voor kantoorautomatisering, de kosten voor opleiding van het personeel en de kosten voor de algemene diensten (human resources, ...) die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de vermelde prestaties. Deze indirecte kosten die ten laste zijn van de niet-gereguleerde activiteiten worden bepaald op basis van verdeelsleutels die de beheerders voorstellen aan de CREG.

Art. 27

2de criterium: indien van toepassing, de berekenings- en evaluatieregels, methodes, besluiten en/of beslissingen respecteren, die worden opgelegd door de wetgeving, de reglementering, de rechtspraak of de CREG en voor een toereikende verantwoording zorgen

i) Dit criterium verwijst naar richtsnoer 13° bedoeld in artikel 15/5bis, §5 van de Gaswet

Art. 28

3de criterium: het algemeen belang respecteren

4.4.1. Algemene bepalingen

Aan de bestaande, algemene bepalingen van dit derde hoofdcriterium, werden een aantal specifieke criteria toegevoegd die gehanteerd zullen worden voor specifieke rubrieken van het totaal inkomen en de investeringsbegroting, zoals investeringsuitgaven.

4.4.2. In verband met investeringsuitgaven

Zoals bepaald in artikel 15/5bis, §5, 2° van de Gaswet moet de tariefmethodologie toelaten om het geheel van de kosten op een efficiënte wijze te dekken. Investeringskosten maken via de RAB en de afschrijvingen van de infrastructuur deel uit van het totaal inkomen van de beheerders dat via de tarieven gedekt wordt. De CREG zal nagaan of de investeringen op een efficiënte wijze plaatsvinden. Artikel 28 van de tarifaire methode geeft weer hoe de CREG het efficiënt karakter ervan controleert.

Op basis van artikel 15/5bis, §5, 4° van de Gaswet dient de tariefmethodologie in overeenstemming te zijn met de plannen zodat de beheerders over de nodige middelen beschikken om deze investering uit te voeren. Dit betekent echter niet dat alle kosten van deze investeringen die de beheerders voorzien, zondermeer moeten worden aanvaard. De beheerders moeten immers de noodzakelijke investeringen zo efficiënt mogelijk uitvoeren.

De CREG zal de efficiëntie van deze investeringen beoordelen op basis van een kosten-batenanalyse. De beheerders dienen dus op basis van een kosten-batenanalyse de verschillende technische-economische opties af te wegen die mogelijk zijn om de investering uit te voeren. De keuze voor de finale uitvoering van de investering dient door de beheerders aan de CREG te worden toegelicht op basis van de kosten-batenanalyse en de CREG dient de gekozen optie te aanvaarden.

Art. 29

4de criterium: de elementen van het totaal inkomen die niet vermeden kunnen worden door de beheerders

d) Bedoeling van dit criterium is voornamelijk te garanderen dat de kosten ten gevolge van transacties met externe ondernemingen marktconform zijn en zich er tegelijkertijd van te vergewissen dat de niet-gereguleerde filialen of verbonden ondernemingen van de beheerders geen marges kunnen realiseren door prestaties te factureren tegen een hogere kost dan deze die de beheerders zouden betalen indien deze prestaties door eigen personeel zouden zijn geleverd. De CREG wil aldus vermijden dat een eenvoudige personeelsoverdracht van een gereguleerd filiaal naar een niet-gereguleerd filiaal toelaat een marge te bekomen die de tarieven zal verhogen. Anderzijds moeten inkomsten die 'logischerwijs' (principe van de goede huisvader) worden geïnd, ook daadwerkelijk door de beheerders gefactureerd worden.

Art. 30

5de criterium: wanneer dergelijke vergelijking mogelijk is, moeten de elementen van het inkomen de vergelijking doorstaan met de overeenstemmende kosten van bedrijven die een vergelijkbare activiteit hebben onder vergelijkbare omstandigheden, daarbij rekening houdend met de reglementaire of gereguleerde specificiteit

Onder deze vijfde hoofding werd niet enkel een bestaand criterium voor de beoordeling van de kosten van de Raden van Bestuur opgenomen, maar werd ook een concreet plafond vastgelegd dat als

vergoeding van de voorzitter en de leden van het Directiecomité ten laste mag worden gelegd van de in België gereguleerde activiteiten.

Het gebruik van de benchmarkingtechnieken die aan de grondslag daarvan liggen, wordt voorzien in het richtsnoer bedoeld in artikel ,15/5bis, §5, 16°, van de Gaswet.

4.5. PROCEDURE INZAKE INDIENING EN GOEDKEURING VAN DE TARIEVEN EN HET TOTAAL INKOMEN

Overeenkomstig artikel 15/5bis, § 8, van de gaswet maken de bepalingen over de procedure voor de indiening en de goedkeuring van de verschillende tarieven en van het totaal inkomen geen deel meer uit van de tariefmethodologie waarover met de beheerders overleg moet worden gepleegd; ze zijn opgenomen in de overeenkomst afgesloten met de beheerders op 24 januari 2018.

4.6. PROCEDURES INZAKE CONTROLE EN TOEPASSING VAN DE TARIEVEN

Art. 31

Dit artikel bepaalt 1 maart als datum voor indiening van het jaarlijks tariefverslag met het oog op de controle op de toepassing van de tarieven en de bepaling van de exploitatiesaldi conform art. 15/14, §2, lid 2, 9°bis, respectievelijk art. 15/5bis, § 5, 15°, van de Gaswet. Deze verslaggeving gebeurt aan de hand van het model gedefinieerd in bijlage 1.

Tegelijkertijd bevat het artikel de essentiële elementen van het tariefverslag en de oorsprong van de saldi die aan de basis liggen van de regulatoire vorderingen en schulden.

Art. 32

Dit artikel bepaalt de termijnen binnen dewelke de CREG en de beheerder om bijkomende inlichtingen kunnen verzoeken, respectievelijk dienen te verstrekken.

Art. 33

Dit artikel bepaalt de termijn binnen dewelke de CREG dient te beslissen over het tariefverslag. Ingeval van afwijzende beslissing worden eveneens de termijnen vastgelegd voor indiening van een aangepast tariefverslag.

Art. 34

Dit artikel bepaalt de finale termijn om te beslissen over het aangepast tariefverslag. Tevens wordt het boekhoudkundig karakter van de vastgestelde saldi bepaald.

Bij het opstellen van het tariefvoorstel bepaalt de beheerder van het aardgasvervoersnet het verwachte pad van de evolutie van de regularisatierekening gedurende de betrokken regulatoire periode. Dit pad moet een progressieve vermindering van de overlopende rekening bevatten naar een maximumbedrag.

Wanneer de vastgestelde evolutie tijdens de periode verschilt van de bovengenoemde verwachte evolutie, in positieve of in negatieve zin, zal dit verschil leiden tot een automatische correctie van de vervoersnettarieven.

Ten slotte werden twee mogelijkheden geïdentificeerd voor het gebruik van de regularisatierekening. Indien op het einde van de regulatoire periode een positief saldo op de regularisatierekening wordt

verworven, kan de CREG beslissen om het gedeeltelijk te besteden aan de financiering van investeringen. Het resterende saldo zal worden gebruikt ten gunste van de toekomstige tarieven.

Art. 35

Dit artikel bepaalt de termijnen voor indiening en behandeling van het semestrieel tariefverslag.

Art. 36

Dit artikel bepaalt enkele vormvereisten met betrekking tot de voorgaande artikelen (gebruik van het rapporteringsmodel, wijze van communicatie, karakter van de termijnen).

Art. 37

Als aanvulling op de regelmatige schriftelijke tariefverslagen, bepaalt dit artikel twee andere mogelijke wijzen van controle op de toepassing van de tarieven.

Art. 38

Dit artikel organiseert de opvolging van de investeringen, waarbij het vierde richtsnoer van artikel 15/5bis, §5 van de Gaswet wordt geïmplementeerd dat bepaalt dat de tariefmethodologie de evenwichtige ontwikkeling van het net mogelijk moet maken. Gezien het belang van een veilig, betrouwbaar en efficiënt netwerk om de continuïteit in de aardgasvoorziening te waarborgen, en gezien het een van de wettelijke taken van de CREG is om het redelijk karakter van alle elementen van het totaal inkomen en van de investeringsuitgaven na te gaan, is een opvolging van deze investeringen nodig. Een dergelijke opvolging is nodig vanaf het ontwerp van het project en de haalbaarheidsanalyse tot de realisatiefase en de ingebruikneming. Er wordt voorzien in een halfjaarlijkse opvolging van de investeringen.

De rapporteringsvereiste geldt eveneens voor de buitendienststelling van activa.

4.7. VERANTWOORDING DOOR MIDDEL VAN DE BOEKHOUDING EN DE ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE

Art. 39

Niet in het minst omdat de vennootschapsbelasting een belangrijke rol vervult in het totaal inkomen van de beheerders en omdat deze belasting tot stand komt binnen het referentiekader van Belgian GAAP, wordt voor de tariefregulering in België gebruik gemaakt van cijfermateriaal dat tot stand kwam binnen datzelfde referentiekader.

Art. 40

Voor de correcte toepassing van het onderscheid tussen de in België gereguleerde activiteiten van de beheerders en hun overige activiteiten vereist dit artikel een specifiek verslag van de Commissaris van de beheerders.

Art. 41

Dit artikel legt een boekhoudkundige verplichting op inzake de toewijzing van kosten en opbrengsten aan diensten en categorieën van gebruikers in uitvoering van artikel 15/5bis, §12, van de Gaswet.

Art. 42

Dit artikel geeft een non-exhaustieve opsomming van inlichtingen die de beheerders op verzoek van de CREG dienen op te leveren.

4.8. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Art. 43

Dit artikel heft het besluit van 18 december 2014 op, maar voorziet, ten voorlopige titel, dat zijn bepalingen van toepassing blijven teneinde alle aspecten van de tariefregeling voor de periode 2016-2019 te regelen.

Art. 44

Dit artikel bepaalt begin- en einddatum van de volgende regulatoire periode voor wat betreft de beheerder van het aardgasvervoersnet en de beheerder van de opslag.

4.9. DIVERSE BEPALINGEN

Art. 45

De tariefmethodologie wordt op 30 juni 2018 van kracht.

Commentaar met betrekking tot Bijlage 1: Rapporteringsmodellen te gebruiken door de beheerders

Om de tarifaire rapportering tussen de beheerders en de CREG te stroomlijnen, worden in de onderhavige bijlage aan de tariefmethodologie twee rapporteringsmodellen gedefinieerd en als bijlage 1 toegevoegd.

De beheerders moeten deze verplicht gebruiken en deze zowel op papier als onder een elektronisch bewerkbare vorm (MS-Word en MS-Excel) indienen.

Omdat deze modellen specifiek gericht zijn op het tijdstip van de informatieverstopping (hetzij ex ante, hetzij ex post) worden zij respectievelijk 'Model ex ante' en 'Model ex post' genoemd.

Om de rapporteringsmodellen die in Bijlage 1 van de tariefmethodologie gedefinieerd werden concreet vast te leggen, wordt een overleg tussen de beheerders en de CREG voorzien overeenkomstig artikel 7, lid 2, van hun overeenkomst gedateerd op 24 januari 2018.

5. TARIEFMETHODOLOGIE

Gelet op de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, in het bijzonder de artikels 15/5bis en 15/5quater;

Gelet op de Verordening (EU) 2017/460 van de Europese Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas;

Gelet op de overeenkomst die op 24 januari 2018 is afgesloten tussen de CREG enerzijds en Fluxys Belgium en Fluxys LNG anderzijds met betrekking tot de procedure voor goedkeuring van de tariefmethodologie voor het beheer van het aardgasvervoersnet, het beheer van de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie, en de goedkeuring van tariefvoorstellen en tariefwijzigingen;

Gelet op het overleg tussen de CREG enerzijds en Fluxys Belgium en Fluxys LNG anderzijds over het ontwerp van de tariefmethodologie, dat plaatsvond op 12 maart 2018;

Gelet op de openbare raadpleging over het ontwerp van tariefmethodologie die tussen 19 april en 17 mei 2018 plaatsvond;

Gelet op het Verslag (RA)141127-CDC-1110/5 van de raadpleging met betrekking tot het Ontwerp van besluit (Z)140626-CDC-1110/4 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie;

Gelet op het Aangepast ontwerp van besluit (Z) 141124-CDC-1110/6 van 24 november 2014 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie, dat op 31 mei 2018 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers werd bezorgd;

Overwegende dat aan alle wettelijke en conventionele verplichtingen in verband met het tot stand komen van de onderhavige tariefmethodologie voldaan werd;

Overwegende dat de CREG de tariefmethodologie aan de beheerder moet bezorgen, ten laatste zes maanden voor de datum waarop het tariefvoorstel voor de regulatoire periode 2020-2023 bij haar moet ingediend worden;

Beslist de CREG het volgende:

5.1. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGBIED

Art. 1.

Voor de toepassing van deze tariefmethodologie zijn de definities van toepassing uit artikel 1 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

Art. 2.

De volgende definities zijn eveneens van toepassing:

- 1° “wet”: de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen;
- 2° “rapporteringsmodel”: geheel van documenten, tabellen en gegevens, bedoeld in bijlage 1;
- 3° “dienst”: een geheel van werkzaamheden die ten behoeve van een netgebruiker verricht worden tegen een bepaald gereguleerd tarief;

- 4° “directe kosten”: de kosten waarvoor bij de toerekening een direct verband met een dienst van de beheerders kan worden gelegd ;
- 5° “indirecte kosten”: kosten waarvoor bij de toerekening geen direct verband met een dienst van de beheerders kan worden gelegd en die verdeeld worden volgens een verdeelsleutel op basis van activiteiten en kostenplaatsen;
- 6° “kostenveroorzakende factor”: parameter gebruikt in Activity Based Costing systemen waardoor de kosten aan uitgevoerde activiteiten worden gekoppeld;
- 7° “kostenplaats”: organisatorische of andere eenheden in de onderneming waar de verdeling van de kosten zich op richten kan;
- 8° “kostensoort”: een verzameling van kosten gespecificeerd in functie van hun ontstaansbron in het bedrijfsproces;
- 9° “Commissaris”: de rechtspersoon of natuurlijke persoon aan wie de controle van de jaarrekeningen werd toevertrouwd, in overeenstemming met artikel 130 (en volgende) van het Wetboek van Vennootschappen;
- 10° “exploitatiejaar”: een kalenderjaar;
- 11° “regulatoire periode”: een periode van vier aaneensluitende exploitatiejaren;
- 12° “gereguleerde activiteit”: alle wettelijke opdrachten uit artikel 15/1 van de gaswet en de van toepassing zijnde Europese verordeningen.

Art. 3.

Deze tariefmethodologie is van toepassing op de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslag en de beheerder van de LNG-installatie. Het geheel van kosten en inkomsten met betrekking tot de activiteit van optische vezels maakt deel uit van de gereguleerde vervoersactiviteit vanaf 1 januari 2020.

5.2. ALGEMENE TARIEFSTRUCTUUR

Art. 4.

§ 1. De tariefstructuur onderscheidt tarieven voor alle diensten voorzien in de programma's inzake vervoer, opslag en LNG zoals bedoeld in artikel 82 van de gedragscode.

§ 2. Tarieven zijn de prijzen, die een gebruiker aan de beheerder verschuldigd is voor diens dienstverlening. De tarieven zijn eenheidsprijzen (exclusief BTW) die door de Commissie werden goedgekeurd en die door de beheerder in de loop van een bepaald jaar van een regulatoire periode aan de gebruikers gefactureerd worden.

§ 3. De tarieven worden ex ante bepaald en gepubliceerd voor de gehele regulatoire periode, maar de waarde kan variëren van jaar tot jaar ;

§ 4. Ze zijn opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, o.a. Verordening (EU) 2017/460, en respecteren de principes van non-discriminatie, transparantie en uniformiteit op het grondgebied dat door de beheerder bediend wordt.

Art. 5.

§ 1. In principe worden de tarieven van de beheerder van het aardgasvervoersnet uitgedrukt in capaciteitseenheden, met uitzondering van de tarieven van de diensten waarvan de belangrijkste kostenveroorzakende factor afwijkt van de hoeveelheid ter beschikking gestelde capaciteit. Dit geldt voor:

- specifieke tarieven gekoppeld aan het effectief vervoerde volume en die bedoeld zijn om de kosten te dekken die hoofdzakelijk uit dit volume voortvloeien (zoals de aankoopkost van de energie voor de samendrukking gedekt door een tarief dat op een gelijke manier voor alle ingangs- en uitgangspunten van het vervoersnet wordt geïnd);
- specifieke tarieven voor gerichte diensten en/of infrastructuren waarvan de kost niet afhangt van de ter beschikking gestelde hoeveelheid capaciteit maar van andere factoren. Deze tarieven moeten conform de artikelen 13 tot 15 van de Verordening (EG) nr. 715/2009 en artikel 4 van Verordening (EU) 2017/460 zijn.

§ 2. Dezelfde methode voor de berekening van de referentieprijzen wordt toegepast op alle *entry- en exitpunten* in een bepaald *entry-exitsysteem* behoudens de uitzonderingen vastgesteld in artikel 10 en 11 van verordening (EU) 2017/460.

§ 3. Aanpassingen van de toepassing van de methode voor de berekening van de referentieprijzen op alle *entry- en exitpunten* kunnen slechts gebeuren in overeenstemming met artikel 9 van verordening (EU) 2017/460 of naar aanleiding van een of meerdere van de volgende zaken:

- a) benchmarking door de Commissie waarbij referentieprijzen op een bepaald *entry- of exitpunt* worden aangepast zodat de resulterende waarden overeenstemmen met het concurrerende niveau van de referentieprijzen;
- b) een gelijkstelling door de beheerder of de Commissie, waarbij dezelfde referentieprijs wordt toegepast op bepaalde of alle punten binnen een homogene groep punten;
- c) een herschaling door de beheerder of de Commissie, waarbij de referentieprijzen op alle *entry- of alle exitpunten*, of beide, worden aangepast hetzij door de waarden ervan te vermenigvuldigen met een constante of door een constante op te tellen bij of af te trekken van de waarden ervan.

Art. 6.

Om transparante, objectieve en niet-discriminerende tarieven te garanderen en een efficiënt gebruik van de vervoerinstallaties te bevorderen, publiceren de beheerders redelijke en voldoende gedetailleerde informatie over tariefvorming, -methodologie en -structuur.

De gepubliceerde informatie moet de klanten helpen de diensten aangeboden door de beheerders en daaraan gekoppelde tarieven beter te begrijpen.

Art. 7.

De beheerder in kwestie publiceert alle tarieven voor de gereguleerde diensten voor het lopende jaar.

Voor de vervoersactiviteit gaat het met name om:

- a) de tarieven van de capaciteitsproducten, meer in detail;
 - de referentieprijs voor de vaste jaarlijkse capaciteit;
 - de tarifaire verminderingfactor die moet worden toegepast op de verschillende onderbreekbare capaciteiten;

- de factoren en formules die moeten worden toegepast om het referentietarief te vormen voor de jaarlijkse capaciteit, de tarieven voor de capaciteitsproducten op korte termijn (per trimester, per maand en per dag);
- b) de tarieven gelinkt aan het effectief vervoerde volume;
- c) de tarieven voor de hubdienst;
- d) de administratiekosten en tariefsupplementen.

Al deze informatie wordt gepubliceerd op de website van de betreffende beheerder en dit zowel in het Frans, Nederlands als in het Engels.

De wijzigingen worden openbaar bekendgemaakt.

5.3. HET TOTAAL INKOMEN TE DEKKEN DOOR DE TARIEVEN

5.3.1. Algemeen

Art. 8.

De tarieven dekken het totaal inkomen nodig voor de uitoefening van gereguleerde activiteiten.

Dit totaal inkomen omvat:

- 1) de kosten van de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslag en de beheerder van de LNG-installatie, met inbegrip van de afschrijvingen en de financiële lasten;
- 2) de vergoeding van de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslag en de beheerder van de LNG-installatie waarin een billijke marge is vervat voor de vergoeding van de kapitalen geïnvesteerd in het net, volgens Art. 15, alsook de stimulansen na toepassing van Art. 22.

5.3.2. Kosten

Art. 9.

Het totaal inkomen omvat de kosten van gereguleerde activiteiten, met uitzondering van kosten die de Commissie, in toepassing van de criteria bedoeld in titel 5.4, geheel of gedeeltelijk verworpen heeft wegens hun onredelijk karakter.

Art. 10.

De kosten bedoeld in het voorgaande artikel zijn met name, zij het niet uitsluitend, samengesteld uit de volgende elementen:

- 1) de afschrijvingen die in mindering worden gebracht van het gereguleerd actief in toepassing van Art. 15, § 4, met uitzondering van de afschrijvingen op positieve consolidatieverschillen en de opname van kapitaalsubsidies in het resultaat;
- 2) de kosten met betrekking tot de gecontracteerde capaciteiten voor andere activiteiten (capaciteiten voor opslag en de LNG-terminal gecontracteerd door de beheerder van het aardgasvervoersnet die hij nodig heeft om zijn net te kunnen beheren);
- 3) de fiscale verschillen (belasting op de verworpen uitgaven);

- 4) de inresultaatneming van subsidies in kapitaal en belastingvrije reserves;
- 5) de belastingen, taksen en bijdragen van welke aard dan ook, en de toeslagen opgelegd door de Gaswet en haar uitvoeringsbesluiten, het decreet of de ordonnantie en hun uitvoeringsbesluiten, met uitzondering van de boetes opgelegd aan de beheerders en vrijwillige vergoedingen van de beheerder in geval van incidenten op het vervoersnet die het bedrag van de vergoedingen die het Vergoedingsfonds kan uitkeren, zoals voorzien in artikel 28 van de wet van 8 mei 2014, overschrijden;
- 6) de financiële lasten en opbrengsten (op basis van het embedded debt-principe);
- 7) de effectief verschuldigde vennootschapsbelasting op de billijke marge bedoeld in artikel 13, na maximale verrekening van alle belastingverminderingen, zoals de fiscale aftrek voor risicokapitaal ("aftrek van notionele intresten") gebruikt voor de financiering van gereguleerde activiteiten;
- 8) de kostenverminderingen of -vermeerderingen die het gevolg zijn van overdrachten tussen de resultatenrekening en de balans, met inbegrip van de verschillen toegewezen aan het inkomen uit vorige regulatoire periodes (overdracht van de regulatoire vorderingen en schulden), met dien verstande dat de bedoelde overdrachten geen verband houden met werken voor rekening van derden (ontvangen voorschotten en bestellingen in uitvoering);
- 9) de kostenverminderingen die verband houden met terugnemingen van gevormde voorzieningen;
- 10) de personeelslasten;
- 11) de beroepskosten (verplaatsings- en representatiekosten);
- 12) de diensten en diverse goederen gekoppeld aan gereguleerde activiteiten en/of het gereguleerde actief;
- 13) de kosten die betrekking hebben op de aankoop van commodity producten (met inbegrip van aardgas, elektriciteit of stikstof) voor de werking van het net, in het bijzonder voor de compressie of de bijsturing en de kwaliteitsconversie.

De kosten [en verminderingen] bedoeld in de punten 1) tot 9) en 13) worden als niet-beheersbaar beschouwd voor de gecombineerde netbeheerder.

De kosten [en verminderingen] bedoeld in de punten 10), 11) en 12) worden als beheersbaar beschouwd voor de gecombineerde netbeheerder.

Betreffende de kosten [of verminderingen] die niet onder één van bovenvermelde categorieën onder te brengen zijn, zal de Commissie bepalen of zij beheersbaar of niet-beheersbaar zijn, vóór het neerleggen van het tariefvoorstel;

Gedurende de regulatoire periode zullen de kosten die niet bovenvermeld zijn, en waarover de Commissie zich niet op voorhand heeft uitgesproken voor het neerleggen van het tariefvoorstel overeenkomstig de vorige paragraaf, als beheersbaar beschouwd worden, behoudens overeenkomst tussen de Commissie en de gecombineerde netbeheerder ;

Art. 11.

De beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG-installatie handhaven de kostprijs van de diensten aangeboden aan de gebruikers van de installaties op een zo laag mogelijk niveau door een optimale beheersing van de factoren die deze kostprijs bepalen.

Art. 12.

§ 1. Kruissubsidiëring tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten is niet toegelaten.

§ 2. De toekenning van directe kosten, de verdeling van de indirecte kosten met behulp van kostenveroorzakende factoren, de kostenplaatsen en de verdeelsleutels alsook andere parameters gebruikt voor de prijszetting, dienen op transparante wijze te worden berekend en moeten leiden tot niet-discriminatoire tarieven.

Wat de beheerder van het aardgasvervoersnet betreft, zal de selectie en toepassing van een kostenallocatiemethode gebeuren overeenkomstig Verordening (EU) 2017/460.

5.3.3. Vergoeding

5.3.3.1. Algemene principes

Art. 13.

Naast de kosten bedoeld onder 5.3.2, dekken de tarieven eveneens de vergoedingen die aan de beheerders kunnen worden toegekend.

Het betreft:

- 1) de billijke marge voor de in de netten geïnvesteerde kapitalen (verder onder 5.3.3.2);
- 2) stimulansen als vergoeding voor het realiseren van doelstellingen die de Commissie vooraf bepaalde (verder onder 5.3.3.3 en 5.3.3.4).

5.3.3.2. De billijke marge op de in het net geïnvesteerde kapitalen

Art. 14.

De billijke marge is de normale vergoeding voor de kapitalen geïnvesteerd in het net. Ze wordt jaarlijks voor het desbetreffende exploitatiejaar bepaald door vermenigvuldiging van het rendementspercentage bedoeld in Art. 16 met het rekenkundige gemiddelde van de begin- en eindwaarde van het gereguleerde actief bedoeld in Art. 15.

De billijke marge is een netto vergoeding, ná toepassing van de vennootschapsbelasting.

5.3.3.2.1. Het gereguleerd actief

Art. 15.

§ 1. De waarde van het gereguleerde actief (RAB) bedraagt:

- 2.317.299.238,56 € op 31 december 2016 voor de beheerder van het aardgasvervoersnet, waarvan 957.112.351,34 € meerwaarde;
- 259.596.401,78 € op 31 december 2016 voor de beheerder van de opslaginstallatie van aardgas, waarvan 98.847.441,28 € meerwaarde;
- 332.527.472,61 € op 31 december 2016 voor de beheerder van de LNG-installatie, waarvan 236.300.068,00 € meerwaarde.

Ingeval de rechten op de gereguleerde materiële vaste activa wijzigen ingevolge een transactie, wordt de waarde van het gereguleerd actief, met het onderscheid tussen de historische aanschaffingswaarde goedgekeurd door de Commissie en de meerwaarde zoals die op het moment van de transactie bij de afstand doende vennootschap voorkomt, overgenomen als de waarde van het gereguleerd actief bij de verkrijgende vennootschap.

§ 2. De waarde van het gereguleerd actief evolueert jaarlijks door:

- 1) de toevoeging van de aanschaffingswaarde van de investeringen van het jaar in materiële en immateriële vaste activa, opgenomen in §3;
- 2) de vermindering met de dat jaar, in overeenstemming met §4 geboekte afschrijvingen en waardeverminderingen van de gereguleerde materiële en immateriële vaste activa;
- 3) de vermindering met de netto boekwaarde van de in dat jaar buiten gebruik gestelde gereguleerde activa en van het eventuele deel van de meerwaarde met betrekking tot deze activa, zoals bedoeld in Art. 15, § 1;
- 4) de vermindering met de tussenkomsten van derden die in de loop van het jaar geïnd werden;
- 5) de bewegingen van de subsidies in kapitaal in de loop van het jaar ;
- 6) de evolutie van de behoefte aan bedrijfskapitaal.

De waarde van het gereguleerde actief wordt vermeerderd met de behoefte aan bedrijfskapitaal in plus of in min. De omvang van de behoefte aan bedrijfskapitaal wordt bepaald in functie van de afzonderlijke balans met betrekking tot de desbetreffende gereguleerde activiteit zonder de balansrekeningen betreffende de ODV's. De behoefte aan bedrijfskapitaal van de beheerder is, op een bepaald moment, gelijk aan het verschil tussen enerzijds de som van de voorraden, de lopende bestellingen in uitvoering, de vorderingen op ten hoogste één jaar, de benodigde operationele liquiditeiten (beperkt tot 1/12de van de aankopen en investeringen en 50% van de uit te keren dividenden) en de overlopende rekeningen van het actief op dat moment en, anderzijds, de som van de renteloze schulden, met name de handelsschulden op ten hoogste één jaar, de ontvangen voorschotten op bestellingen, de schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten, de overige schulden op 1 jaar of meer en de overlopende rekeningen van het passief op dat moment, zoals bedoeld in Bijlage "Minimumindeling van het algemeen rekeningstelsel" van het Koninklijk Besluit van 12 september 1983 tot bepaling van de minimumindeling van een algemeen rekeningstelsel.

Het resultaat van deze bewerkingen vormt de eindwaarde van het gereguleerd actief (RAB) van het betreffende exploitatiejaar en wordt overgenomen als beginwaarde van het gereguleerd actief van het volgende jaar.

§ 3. De verworven materiële en immateriële vaste activa bedoeld in § 2, 1° zijn deze die opgenomen zijn in de door de bevoegde autoriteiten goedgekeurde ontwikkelingsplannen, investeringsplannen of aanpassingsplannen, aangevuld met de vervangingsinvesteringen, investeringen voor nieuwe aansluitingen en deze in aanpassingen van bestaande infrastructuur, door de Commissie aanvaard als redelijk.

§ 4. De beheerders bepalen het jaarlijkse bedrag van de afschrijvingen bedoeld in § 2, 2° door toepassing van de volgende afschrijvingspercentages op de historische aanschaffingswaarde, zonder rekening te houden met enige restwaarde:

Industriële gebouwen:	3% (33 jaar)
Administratieve gebouwen:	2% (50 jaar)
Meet-, ontspannings- en	

samendrukkingsinstallaties:	3% (33 jaar)
Opslaginstallaties- oppervlaktereservoirs:	2% (50 jaar)
Opslaginstallaties- opslag:	2,5% (40 jaar)
Opslaginstallaties- andere:	3% (33 jaar)
Teletransmissie en optische vezels:	10% (10 jaar)
Gereedschap en meubels:	10% (10 jaar)
Rollend materieel:	20% (5 jaar)
Software en licenties:	20% (5 jaar)

De leidingen zullen lineair op 2 % per jaar of aan een hoger percentage worden afgeschreven zodat hun aanschaffingswaarde in 2050 nul zal zijn.

Na overleg met de Commissie en rekening houdend met specifieke projecten, kunnen andere activaklassen en afschrijvingspercentages worden goedgekeurd. Indien activa worden gerenoveerd, kunnen de renovatiekosten worden afgeschreven over de helft van de initiële afschrijvingsperiode van de activa.

De kapitaalsubsidies worden in het resultaat opgenomen zodra ze vaststaan en volgens hetzelfde ritme als de activa waarop ze betrekking hebben.

Het afschrijvingsritme is lineair, tenzij de Commissie dit voor bepaalde activa vooraf anders bepaalt.

5.3.3.2.2. *Het rendementspercentage*

Art. 16.

In overeenstemming met het Capital Asset Pricing Model en in functie van de financiële structuur van de beheerders is het rendementspercentage de som van:

- 1) een risicovrije rente;
- 2) de individuele risicopremie van de beheerders.

Art. 17.

§ 1. De risicovrije rente (RVR) bedoeld in het vorige artikel is vastgelegd op 2,40 %.

Bij een OLO-rente kleiner of gelijk aan nul plegen de Commissie en de beheerders overleg om tot een optimale oplossing te komen.

§ 2. Als de Belgische macro-economische situatie en/of marktomstandigheden sterk verschillen van de situatie en de omstandigheden waarop werd geanticipeerd, dan komen de CREG en de beheerders overeen dat ze de hierboven vermelde waarden van de risicovrije rente en de parameters van de formule voor de vergoeding zoals de illiquiditeitspremie, de optimale schuldgraad en de SoS-premie aanpassen voor de rest van de regulatoire periode. De beheerders zullen in voorkomend geval een geactualiseerd tariefvoorstel voor de rest van de regulatoire periode indienen. Voor de individuele risicopremie bedoeld in het voorgaande artikel wordt de marktrisicopremie (Rp) jaarlijks met een bètafactor (β) gewogen.

§ 3. De marktrisicopremie (Rp) is vastgelegd op 3,50%.

§ 4. De bètafactor (β) wordt vastgelegd op 0,65 voor de vervoersactiviteit en op 0,78 voor de opslagactiviteiten en voor LNG-terminalling.

§ 5. Omwille van de illiquiditeit van het aandeel van de beheerder van het aardgasvervoersnet en de opslag, evenals de niet-notering van de beheerder van de LNG-installatie, worden de risicovrije rente en de risicopremie voor deze beheerders verhoogd met een illiquiditeitscoëfficiënt van 20% (α).

Art. 18.

De financiële structuur van de betrokken beheerders (S) is de verhouding, begrensd tot 100%, van zijn eigen vermogen en zijn gereguleerd actief.

De teller en de noemer worden voor het betreffende boekjaar berekend als het rekenkundig gemiddelde van de beginwaarde na resultaatverwerking en de eindwaarde ervan vóór resultaatverwerking.

Indien de financiële structuur van de beheerders kleiner is dan of gelijk aan 40%, is het rendementspercentage gelijk aan het resultaat van de formule: $S \times (1 + \alpha) \times [RVR + (Rp \times \beta)]$.

Indien de financiële structuur van de beheerders groter is dan 40%, wordt in de formule in voorgaande alinea S gelijkgesteld aan 40% en wordt daarbij het resultaat van volgende formule opgeteld: $(S - 40\%) \times (RVR + 0,70)$.

Art. 19.

§ 1. De beheerders maken het tariefvoorstel op:

- 1) wat de bètafactor betreft, in overeenstemming met de waarde bepaald in Artikel 17, § 4 ;
- 2) wat betreft de financiële structuur S , op basis van de desgevallend gescheiden balans van de beheerders van het laatste volledige exploitatiejaar dat aan de indiening van het tariefvoorstel voorafgaat.

§ 2. De beheerders herberekenen in het tariefverslag de parameters genoemd in § 1 op grond van de werkelijke waarden. De beheerders en de Commissie houden met deze herrekende parameters rekening in de procedure bedoeld in titel 5.6 bij de bepaling van het verschil tussen enerzijds de werkelijke, aan de beheerders toekomende billijke marge en anderzijds de billijke marge geraamd in het tariefvoorstel.

Het saldo van het verschil wordt toegewezen aan het totaalinkomen van de volgende regulatoire periode.

Art. 20.

Onverminderd artikel 15/5duodecies van de Gaswet kunnen de tarieven van toepassing op de nieuwe installaties of de uitbreidingen van opslag- of LNG-installaties, of op de nieuwe installaties of installatie-uitbreidingen ter bevordering van de bevoorradingzekerheid, teneinde de ontwikkeling op lange termijn te garanderen:

- 1) voorzien in een toepassingsduur die de duur van de tariefperiode overschrijdt, met een maximum van 20 jaar, behoudens toestemming van de Commissie rekening houdend met de datum van indienstneming van een specifiek project;
- 2) voorzien in een specifiek niveau van billijke marge, op basis van een pertinente verantwoording en/of een Europese benchmarking.

5.3.3.3. Stimulans tot kostenbeheersing

Art. 21.

Het (positieve of negatieve) verschil tussen het budget van niet-beheersbare kosten goedgekeurd door de Commissie en de reële waarde van deze kosten, goedgekeurd in overeenstemming met titel 5.6, wordt integraal toegewezen aan het totaal inkomen van de volgende tariefperiodes.

Art. 22.

§ 1. Voor elk jaar van de tariefperiode stellen de beheerder van het aardgasvervoersnet en de beheerder van de opslag, rubriek per rubriek, een budget van beheersbare kosten voor, met name op basis van de volgende elementen:

- 1) de ontwikkeling van het volume aan investeringen dat is opgenomen in het ontwikkelingsplan van de beheerder van het vervoersnet bedoeld in artikel 15/14, §3, 5° van de Gaswet en in de investeringsplannen goedgekeurd door de bevoegde gewestelijke instanties ;
- 2) de ontwikkeling van het volume aan investeringen dat niet is opgenomen in de ontwikkelings- en investeringsplannen bedoeld in 1);
- 3) de ontwikkeling van het gebouwenpark waarvan de gecombineerde netbeheerder eigenaar is.

§ 2. Dit voorstel van budget van beheersbare kosten wordt door de gecombineerde netbeheerder uitgesplitst in de volgende categorieën:

- 1) de uitgaven in verband met het onderhoud van de bestaande Belgische vervoersinstallaties;
- 2) de uitgaven in verband met de ontwikkeling van de bestaande Belgische vervoersinstallaties. Deze uitgaven moeten verder worden verdeeld over de verschillende, individuele investeringen;
- 3) de andere uitgaven die geen direct verband hebben met een specifiek materieel actief.

§ 3. Het bedrag van de vier jaarbudgetten van beheersbare kosten dat door de Commissie werd goedgekeurd voor de tariefperiode, maakt het voorwerp uit van een ex post correctie in functie van de daadwerkelijk verrichte investeringen en de reële inflatie.

§ 4. Behoudens een grote schommeling van het niveau van de beheersbare kosten, zullen de beheersbare kosten die aan de basis liggen van de berekening van de tarieven van de periode, overeenstemmen met de geïndexeerde beheersbare kosten van 2017 min 4, 6, 8 en 10 M€, respectievelijk voor 2020, 2021, 2022 en 2023, om de efficiëntie-inspanning op de tarieven van de periode te anticiperen.

§ 5. Voor het jaarlijkse tariefverslag wordt de berekening van de stimulans tot kostenbeheersing uitgevoerd op basis van de referentie voor deze stimulans, d.w.z. 2017 geïndexeerd.

§ 6. Bij wijze van stimulans wordt tot 50% van het (positieve of negatieve) verschil tussen het budget van beheersbare kosten goedgekeurd door de Commissie en gecorrigeerd in overeenstemming met paragraaf 3, en de reële waarde van deze kosten jaarlijks aan de gecombineerde netbeheerder toegewezen. Deze verdeelsleutel verandert voor het gedeelte dat bepaalde drempels voor de beheersing van de kosten overschrijdt. Van de verschillen tussen de beheersbare kosten en het bovenvermelde budget boven 5, 7, 9 en 11 M€, respectievelijk voor 2020, 2021, 2022 et 2023, mag de beheerder 20 % houden terwijl 80 % in de toekomstige tarieven wordt opgenomen. Voor het gedeelte

van de verschillen tussen de beheersbare kosten onder de bovenvermelde drempels maar boven 3, 5, 7 en 9 M€ respectievelijk voor 2020, 2021, 2022 et 2023 mag de beheerder 25 % houden terwijl 75 % in de toekomstige tarieven wordt opgenomen. De eventueel op het bedrag van deze stimulans verschuldigde belasting is voor rekening van de gecombineerde netbeheerder.

Het saldo van het verschil wordt toegewezen aan het totaal inkomen van de volgende tariefperiodes.

5.3.3.4. *Stimulansen gericht op de bevordering van de marktintegratie, van de bevoorradingszekerheid en van de kwaliteit van de prestaties en op een passend niveau van onderzoek en ontwikkeling*

Art. 23.

§ 1. Er kunnen stimulansen aan de gecombineerde netbeheerder worden toegekend om hem aan te moedigen om:

- 1) de marktintegratie en de bevoorradingszekerheid te bevorderen;
- 2) zijn prestaties te verbeteren;
- 3) onderzoek en ontwikkeling te doen die nodig zijn voor zijn activiteiten;
- 4) deel te nemen aan de energietransitie; en
- 5) de kwaliteit van de dienst te verhogen en de verkoop van capaciteiten te stimuleren.

Na raapleging van de beheerder verduidelijkt de Commissie voor de indiening van het tariefvoorstel de finale modaliteiten voor de bepaling van de stimulansen, in het bijzonder de manier waarop de gebruikte indicatoren worden berekend en de doelstellingen worden vastgelegd.

§ 2. De Commissie bepaalt het bedrag van deze stimulansen voor de gecombineerde netbeheerder jaarlijks in het kader van haar beslissing over het tariefverslag.

§ 3. De eventueel verschuldigde belasting (op basis van de gemiddelde aanslagvoet) op het bedrag van deze stimulansen is ten laste van de beheerder.

§ 4. Het verschil tussen de reële goedgekeurde stimulansen en het in het tariefvoorstel gebudgetteerde bedrag voor het exploitatiejaar wordt toegewezen aan het totaalinkomen van de volgende regulatoire periode.

Art. 24.

§ 1. Er kan een stimulans aan de gecombineerde netbeheerder worden toegekend om hem aan te moedigen om de methaanuitstoot uit zijn operaties in vergelijking met 2017 te verminderen. Het jaarlijkse maximale bedrag van deze stimulans bedraagt 1.500.000,00 €.

§ 2. De beheerder van het aardgasvervoersnet kan een stimulans worden toegekend voor de uitvoering van de investeringen op het vervoersnet die nodig zijn in het kader van de L/H-conversie zodat de planning van de conversie van de L-gasverbruikers naar H-gasverbruikers die Synergrid eind 2017 heeft voorgesteld geen vertraging oploopt. Het jaarlijkse maximale bedrag van deze tweede stimulans bedraagt 1.500.000,00 €.

§ 3. De gecombineerde netbeheerder kan een stimulans worden toegekend voor de verhoging van de energie-efficiëntie van zijn gasketels. Het jaarlijkse maximale bedrag van deze stimulans bedraagt 350.000,00 €.

§ 4. In het kader van de energietransitie en de diversificatie van de aard van het gas dat in het distributie- en/of vervoersnet wordt vervoerd, kan de beheerder van het aardgasvervoersnet stimulansen ontvangen als hij een regulatorisch kader bij de Commissie ter goedkeuring indient dat de fysieke aansluiting van productie-installaties en installaties voor de injectie van waterstof (*power-to-*

gasinstallatie), biogas (“biomethaan/biogasinstallatie”) en/of satellietstations voor gecombineerd aardgas mogelijk maakt. Het maximale bedrag van deze stimulansen bedraagt 250.000,00 € per type installatie. Er kan een bijkomende stimulans van 250.000,00 € aan de beheerder van het aardgasvervoersnet worden toegekend voor elke effectieve verbinding van dergelijke installaties.

§ 5. Om de dienst voor de netgebruikers te verbeteren (of op een hoog niveau te houden), kan er een stimulans aan de gecombineerde netbeheerder worden toegekend om de beschikbaarheid van het elektronisch gegevensplatform (<https://gasdata.fluxys.com> of elk ander equivalent platform dat het vervangt) en zijn eigen online reserveringsplatform voor capaciteit te maximaliseren. Het jaarlijkse maximale bedrag van deze stimulansen bedraagt 400.000,00 € voor elk van de beide platformen.

§ 6. Om de kwaliteit van de geboden diensten te optimaliseren kan de beheerder van het aardgasvervoersnet een stimulans ontvangen voor de beheersing van de niet-geplande onbeschikbaarheden van gecontracteerde vaste vervoerscapaciteit. Het jaarlijkse maximale bedrag van deze stimulans bedraagt 400.000,00 €.

§ 7. Onverminderd het feit dat het risico van de verkoopvolumes niet ten laste van de beheerder van het aardgasvervoersnet is, kan hij een stimulans krijgen op de verkoop die elk jaar wordt gerealiseerd bovenop de capaciteiten die eind 2017 worden gecontracteerd voor de beschouwde jaren van de tarifaire periode. Het jaarlijkse maximale bedrag van deze stimulans bedraagt 500.000,00 €.

5.4. CRITERIA VOOR DE BEOORDELING VAN HET REDELIJK KARAKTER VAN DE KOSTEN

Art. 25.

Om als redelijk beschouwd te worden, moeten de elementen van het totaal inkomen, op cumulatieve wijze:

- 1) nodig zijn voor de uitvoering van de wettelijke en reglementaire verplichtingen die in België op de beheerders rusten of de veilige en efficiënte exploitatie van installaties conform de normen van een voorzichtige, toegewijde gasoperator, of bijdragen tot een beter gebruikspercentage voor een redelijke prijs;
- 2) indien van toepassing, de berekeningsregels, methodes, besluiten en beslissingen respecteren, die worden opgelegd door de wetgeving, de reglementering, de rechtspraak of de Commissie en voor een toereikende verantwoording zorgen;
- 3) verantwoord zijn rekening houdende met het algemeen belang;
- 4) onvermijdelijk zijn voor de beheerders;
- 5) inzoverre deze vergelijking mogelijk is, de vergelijking doorstaan met de overeenstemmende kosten van bedrijven die een vergelijkbare activiteit hebben onder vergelijkbare omstandigheden, daarbij rekening houdend met de reglementaire of gereguleerde specificiteit.

De vijf voornoemde elementen vormen de basiscriteria. Ze worden in het vet weergegeven. Onder elk van deze vijf basiscriteria worden een aantal verduidelijkingen weergegeven. Beide types, zowel deze in het vet aangeduid als de andere zijn evenwaardig.

Art. 26.

1e criterium: nodig zijn voor de uitvoering van de wettelijke en reglementaire verplichtingen die in België op de beheerders rusten of de veilige en efficiënte exploitatie van installaties conform de normen van een voorzichtige, toegewijde gasoperator, of bijdragen tot een beter gebruikspercentage voor een redelijke prijs

- a) Ingeval de Commissie aantoont dat de beheerder kosten maakt die niet noodzakelijk zijn voor de exploitatie van het net, noch voor het veiligheidsbeleid conform de van kracht zijnde wetgeving en de standaarden in de gasindustrie, dan kan ze de beheerder gericht en specifiek vragen deze kosten te beperken.
- b) De kostelementen moeten nodig zijn gemaakt voor een correcte toepassing van de bepalingen van de Gaswet en haar uitvoeringsbesluiten, van de gewestelijke decreten, reglementen en ordonnanties, van de bindende rechtspraak, van de kaderrichtsnoeren goedgekeurd door ACER en van de Europese regelgeving, met inbegrip van bindende netwerkcodes, evenals veiligheidsnormen en exploitatiestandaarden van de gasinfrastructuursector.
- c) De kosten verbonden aan de activiteiten van ENTSO-G moeten redelijk en proportioneel zijn, in overeenstemming met artikel 11 van Verordening (EG) nr. 715/2009.
- d) Behoudens voorafgaande goedkeuring door de Commissie, worden de elementen die resulteren uit de naleving van striktere openbare dienstverplichtingen dan die welke opgelegd worden en/of die onvoldoende gerechtvaardigd zijn, in principe verworpen als zijnde onnodig/onredelijk.
- e) Elementen die louter het gevolg zijn van vrijwillige afspraken van de beheerders binnen verenigingen die al dan niet onderworpen zijn aan de Belgische wetgeving en waarover geen formeel voorafgaand akkoord van de Commissie werd verkregen, worden voor de veiligheid, efficiëntie en betrouwbaarheid van het net in principe als onnodig beschouwd.
- f) “Gratis” uitgaven en uitgaven gericht op het puur altruïstisch mecenaat (voor culturele, sociale, humanitaire en maatschappelijke doelen), waarvoor de onderneming geen onmiddellijke tegenprestatie vraagt maar enkel naambekendheid en imagoverbetering nastreeft, worden integraal als “niet-noodzakelijk voor netbeheer” beschouwd.
- g) Tegenover kosten verbonden aan het kennen van belangen en verwachtingen van en het opbouwen en onderhouden van de relatie met de stakeholders (gedurende een concreet project / concrete activiteit), staan wel verhoopte effecten: de redelijke kosten van dat gericht stakeholdersmanagement om de belanghebbenden te beïnvloeden, worden gedeeltelijk (voor 50 %) aanvaard ten laste van netbeheer.
- h) De elementen die verband houden met niet-gereguleerde activiteiten worden als onnodig/onredelijk beschouwd. Teneinde elke kruissubsidiëring tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten te vermijden, moeten de volgende regels absoluut worden toegepast:
 - 1) de directe en indirecte kosten verbonden aan de personeelsleden die structureel werken aan niet-gereguleerde activiteiten in België, worden integraal beschouwd als onnodig/onredelijk voor de in België gereguleerde activiteiten;
 - 2) de directe en indirecte kosten verbonden aan de raad van bestuur, aan de corporate-activiteiten alsook aan alle andere gezamenlijke activiteiten met één of meerdere betrokken ondernemingen, die niet gereguleerd zijn in België, worden opgesplitst in gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten op basis van een

verdeelsleutel die aan het begin van elke regulatoire periode door de beheerders wordt voorgesteld en door de Commissie wordt goedgekeurd. Het deel van deze kosten dat aan de niet-gereguleerde activiteiten wordt toegewezen, wordt beschouwd als onnodig/onredelijk voor de in België gereguleerde activiteiten;

- 3) de gerichte prestaties die voor niet-gereguleerde activiteiten worden geleverd door personeelsleden die aan andere categorieën toebehoren dan die hierboven vermeld, worden als onnodig/onredelijk beschouwd voor de in België gereguleerde activiteiten en worden ten laste gelegd van de niet-gereguleerde activiteiten op basis van de directe en indirecte kosten veroorzaakt door deze prestaties;
- 4) de indirecte kosten ten laste van de niet-gereguleerde activiteiten bedoeld in voornoemde punten 1), 2) en 3) worden bepaald conform de verdeelsleutels opgelegd door de beheerders en goedgekeurd door de Commissie;
- 5) indien een verlaging van de financiële rating van de beheerders in verband kan worden gebracht met de voortzetting van één of meerdere niet-gereguleerde activiteiten, dan worden de bijkomende financiële lasten die uit deze verlaging van de rating voortvloeien, als onnodig beschouwd voor de in België gereguleerde activiteiten en integraal ten laste van de niet-gereguleerde activiteiten gelegd.
- 6) De kosten betreffende een eventuele wijziging van de juridische en/of organisatorische structuur van de beheerders met het oog op het mogelijk maken van de ontwikkeling van niet-gereguleerde activiteiten, worden als onnuttig/onredelijk beschouwd voor de gereguleerde activiteiten in België en worden ten laste gelegd van de niet-gereguleerde activiteiten.

Art. 27.

2de criterium: indien van toepassing, de berekeningsregels, methodes, besluiten en/of beslissingen respecteren, die worden opgelegd door de wetgeving, de reglementering, de rechtspraak of de Commissie en voor een toereikende verantwoording zorgen

- a) De budgetten die de beheerders voorstellen, moeten absoluut uitgaan van de bedragen zoals opgenomen in het laatste tariefverslag dat de Commissie heeft goedgekeurd en het rapporteringsmodel in acht nemen. In het kader van de beoordeling van de inspanning tot kostenbeheersing beschouwt de Commissie de kostenbesparingen door de beheerders gerealiseerd in het verleden immers als verworven.

Zodoende moeten de beheerders voor elke kostenplaats systematisch een becijferde rechtvaardiging bezorgen voor elk verschil van meer dan 10 % tussen de meest recente gekende definitieve cijfers en de gebudgetteerde cijfers en daarbij met name het volgende preciseren:

- de manier waarop de uitzonderlijke gebeurtenissen/elementen (bv. grotere projecten, stopzetting van een activiteit, ...) (i) die zich voordeden tijdens het jaar waarop het laatste door de CREG goedgekeurde tariefverslag betrekking had en/of (ii) waarop geanticipeerd wordt, voor elk van de jaren van de volgende tariefperiode individueel bekeken in aanmerking werden genomen in het tariefvoorstel;
- de eventueel gebruikte indexatieparameter(s) alsook de gebruikte bronnen en gegevens;
- de manier waarop de resultaten van de reeds gevoerde aanbestedingsprocedures voor de volgende tariefperiode en de reeds ontvangen offertes van de leveranciers - al dan niet - in aanmerking werden genomen in het tariefvoorstel.

Het gebrek aan rechtvaardiging, met name voor wat betreft de gebruikte hypothesen en indexeringsmethoden, en/of aan onderscheid tussen uitzonderlijke elementen (bv. grote projecten) en recurrente kosten en/of aan voldoende onderverdeling/opsplitsing in de verschillende kosten, zal in principe aanleiding geven tot een verwerping van de kosten.

Toenames groter dan de gecumuleerde inflatie, die onvoldoende kunnen worden onderbouwd door o.a. offertes van leveranciers, verandering in volumes, etc., zullen in principe worden verworpen.

- b) Elke afwijking in de kosten die het gevolg is van de toepassing van een waarde van één van de volgende parameters die niet aanvaard is door de Commissie, zal in principe als onredelijk worden verworpen:
 - 1) de wegingsfactor bèta gehanteerd voor de berekening van het rendementpercentage;
 - 2) de waarde van de risicovrije rente gehanteerd voor de berekening van het rendementpercentage;
 - 3) de berekening van factor S als de verhouding tussen het eigen vermogen en de RAB;
 - 4) de waarde van de risicopremie Rp.
- c) Elke afwijking in de kosten die het gevolg is van de foutieve toepassing van de berekening en de evolutie van het gereguleerd actief en van het rendementpercentage zal in principe als onredelijk worden verworpen.
- d) Elke niet gerechtvaardigde afwijking in de kosten die het gevolg is van ramingen die niet door de Commissie aanvaard zijn, en informatie met betrekking tot referentiehoeveelheden van verkopen, zal in principe als onredelijk worden verworpen.
- e) Alle niet afdoend verantwoorde bedragen zullen in principe als onredelijk worden verworpen.
- f) De kruissubsidies tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten zullen als onredelijk worden verworpen.
- g) De elementen die het gevolg zijn van het niet correct toepassen van bindende rechtspraak zullen als onredelijk worden verworpen.
- h) Wanneer het een aangepast tariefvoorstel betreft, ingediend tijdens de regulatoire periode na vernietiging van een beslissing door het Hof van Beroep te Brussel, dienen de elementen van het voorgestelde totaal inkomen afgestemd te zijn op de werkelijke waarden die gekend zijn op het ogenblik van de indiening van het nieuwe tariefvoorstel, zoniet zullen zij als onredelijk worden beschouwd.
- i) De aankopen van goederen en diensten, verricht in naleving van de wetgeving betreffende de overheidsopdrachten, worden geacht verricht te zijn tegen de marktprijs, zij het wel, in voorkomend geval, onder het voorbehoud van het beoordelingsbevoegdheid van de Commissie.

Art. 28.

3e criterium: respect voor het algemeen belang

5.4.1.1. Algemene bepalingen

- a) Elk kostenelement waarvoor de Commissie op voldoende wijze kan aantonen dat het geen voorwerp heeft uitgemaakt van voldoende kostenbeheersing zal in principe als onredelijk worden verworpen (bijvoorbeeld, de in acht genomen rentevoet moet in lijn zijn met de

rentevoeten voor gelijkaardige leningen en risico's, de aankoopprocedures, de inning van onbetaalde rekeningen, ... moeten doelmatig zijn).

In het kader van de beoordeling van de inspanning tot kostenbeheersing beschouwt de Commissie de kostenbesparingen die de beheerders in het verleden gerealiseerd hebben als verworven.

- b) De elementen die weliswaar eigen zijn aan de bedrijfsvoering van de beheerders, doch omwille van een wettelijk monopolie niet op een overtuigende manier als integraal noodzakelijk voor de netgebruikers kunnen worden geduid, zullen in principe integraal als onredelijk worden beschouwd.
- c) Elk element dat samenhangt met beroepsprocedures inzake tariefstelling ingesteld door de beheerders zal in principe, en rekening houdend met de overlegprocedure terzake uitgevaardigd door de Gaswet, als onredelijk worden beschouwd, tenzij de beheerders in het gelijk worden gesteld.
- d) Alle andere elementen waarvan de Commissie voldoende kan aantonen dat zij uitsluitend gericht zijn op het vergroten van de aandeelhouderswaarde ten nadele van de netgebruikers zullen in principe als onredelijk uit de tariefbasis worden verworpen.
- e) De kosten die het gevolg zijn van sancties opgelegd door een bevoegde overheid zullen in principe als onredelijk worden verworpen.

5.4.1.2. In verband met investeringsuitgaven

§ 1. De Commissie beschouwt de kosten van de investeringen die zijn opgenomen in het netontwikkelingsplan (in overeenstemming met de prospectieve studie en TYNDP) als verantwoord indien het kostenefficiënt karakter van de gekozen uitvoeropties voor de realisatie van het project wordt aangetoond door middel van een onderlinge vergelijking van de kosten-batenanalyses van de verschillende realisatie-opties.

§ 2. Voor projecten met een investeringskost (CAPEX) hoger dan 20.000.000,00 € (verspreid over verschillende jaren van één of meerdere tarifaire periode) dient de noodzaak en het efficiënt karakter ook te worden aangetoond op basis van kosten-batenanalyses van de verschillende realisatie-opties.

De kostenbaten-analyse, die de beheerders op projecten dienen toe te passen, bestaat uit de volgende stappen:

- a) bepalen van de te analyseren investering versus de situatie zonder investering waarbij verschillende technische scenario's worden opgenomen. De technische oplossingen dienen te worden geoptimaliseerd rekening houdende met de energie-efficiëntie;
- b) bepalen van de kosten per scenario: de kosten dienen in volgende categorieën te worden opgesplitst :
 - ontwikkeling- en constructiekosten;
 - kosten voor tijdelijke oplossingen;
 - environmental impact;
 - vervangingsinvesteringen gedurende de technische levensduur van de assets;
 - ontmantelingskosten;
 - onderhouds- en exploitatiekosten³ gedurende de technische levensduur;

³ Dit betreft zowel de vaste als variabele kosten.

- c) oplisten van de mogelijke effecten per scenario (bevoorradingszekerheid, invloed op kwaliteit en veiligheid, bevordering marktintegratie, impact op het volume, verhoging van het capaciteitsniveau en dienstverlening,...);
- d) kwantificeren van de effecten;
- e) bepalen van het saldo van de kosten en de baten;
- f) analyseren van de kosten en de baten onder de verschillende scenario's;
- g) keuze van de finale optie en opstellen van het uitvoeringsplan (project planning + vastleggen milestones en opstelling van een uitgavekalender).

§ 3. Projecten met een investeringskost (CAPEX) lager dan 20.000.000,00 €, dienen niet systematisch aan de hand van uitgebreide kosten-batenanalyses te worden verantwoord. Die dient dan wel bij het tariefvoorstel te worden gevoegd. In eerste instantie volstaat een verantwoording aan de hand van een uitgebreide toelichting. De Commissie heeft evenwel altijd het recht om voor specifieke kleinere projecten kosten-batenanalyses te vragen.

§ 4. De beheerders maken de kosten-batenanalyses of uitgebreide toelichtingen over bij de indiening van zijn tariefvoorstel of bij de herziening van het tariefvoorstel indien de herziening betrekking heeft op een aanpassing van de tarieven als gevolg van een investering in vervoersinstallaties.

§ 5. Indien tijdens de lopende regulatoire periode nieuwe grote projecten worden opgestart⁴ [waarvan de totale investeringskosten (CAPEX) hoger zijn dan 20.000.000,00 € eventueel gespreid over één of meerdere regulatoire periodes], nemen de beheerders contact op met de Commissie en worden zowel de technisch-economische noodzaak als de kostenefficiëntie (door middel van kosten-batenanalyses van de verschillende realisatie-opties) door de beheerders bewezen.

Art. 29.

4e criterium: de elementen van het totaal inkomen dewelke de beheerders niet kunnen vermijden of diegene die ze logischerwijze moeten realiseren

- a) De afwijkingen in de kosten die het gevolg zijn van het niet of laattijdig toepassen van de wettelijke voorgeschreven en beschikbare procedures, worden in principe als onredelijk verworpen.
- b) De kosten die het gevolg zijn van een laattijdig ingrijpen van de beheerders of van een kennelijk laattijdige aanvang van de uitvoering worden in principe als onredelijk verworpen.
- c) De afwijking als gevolg van het niet toepassen van kosteneffectieve aankoopprocedures wordt in principe als onredelijk verworpen.
- d) De elementen die het gevolg zijn van het niet correct toepassen van het zogenaamde at arms length-principe [marktconformiteit (voor zover er een concurrentiële markt bestaat) in het kader van transacties tussen verbonden ondernemingen] worden in principe verworpen. Verder wordt het verschil dat voortvloeit uit prestaties die door een onderneming worden gefactureerd en dat verband houdt met een grotere kostprijs dan die welke de beheerders zouden hebben gedragen, als eigen personeel de prestatie in kwestie had geleverd, in principe verworpen als zijnde onredelijk.

⁴ Voor de beslissingsfase dient de Commissie op de hoogte gebracht en betrokken te worden

- e) De kosten die het gevolg zijn van een kennelijk foutieve uitvoering, of gepaard gingen met een verspilling van middelen worden in principe als onredelijk verworpen.
- f) De elementen van het totaal inkomen die werden verworpen / onderwerp uitmaken van een verklaring met voorbehoud na afloop van de controle van de jaarrekening door de Commissaris van de beheerders zullen, in principe, worden verworpen.
- g) De Commissie zal in principe die kosten als onredelijk verwerpen waarvan zij kan aantonen dat ze in of vanaf een bepaald exploitatiejaar niet meer of slechts in mindere mate zouden voorkomen.
- h) De Commissie verwerpt verder in principe alle effecten op de tarieven voor zover deze het gevolg zijn van kennelijk onredelijk handelen, in die zin dat geen ander persoon, met kennis van zaken, in dezelfde omstandigheden dezelfde handeling zou hebben gesteld.
- i) De gederfde opbrengsten die de beheerders logischerwijze zouden moeten realiseren (als goede huisvader) zullen als verworven opbrengsten worden behandeld.
- j) De inkomsten die enkel gerealiseerd worden met behulp van middelen van de gereguleerde activiteit komen toe aan de gereguleerde activiteit (zie onder meer de inkomsten uit de terbeschikkingstelling van door de gereguleerde activiteit bekostigde telecominfrastructuur aan derden).

Art. 30.

5e criterium: de elementen van het inkomen moeten de vergelijking doorstaan met de overeenstemmende kosten van bedrijven die een vergelijkbare activiteit hebben onder vergelijkbare omstandigheden, daarbij rekening houdend met de reglementaire of gereguleerde specificiteit

- a) Met toepassing van artikel 15/5bis, § 5, 16°, van de Gaswet worden de elementen van het totaal inkomen die gekwalificeerd worden als “beheersbaar” als element van een redelijkheidstoets onderworpen worden aan internationale vergelijkingen.

Dergelijke benchmarking heeft in de regel als gevolg dat rekening wordt gehouden met een factor voor de verbetering van de productiviteit en van de efficiëntie.
- b) Specifiek voor de vergoedingen van de voorzitter en de leden van het Directiecomité van de beheerders en voor de vergoedingen toegekend aan de leden van de officiële organen (bv. Raad van Bestuur), zullen in principe de kosten worden verworpen die niet aantoonbaar zijn gebaseerd op een methode bepaald door deskundigen terzake, die de redelijkheidstoets ten overstaan van gelijkaardige ondernemingen kan doorstaan. Datzelfde geldt voor alle overige niet gebaremiseerde bezoldigingselementen. In dit verband wordt de aandacht gevestigd op het in onderhavig document opgenomen criterium over de verantwoordingsplicht, in het bijzonder in de gevallen waarin de Commissie terzake specifieke vragen stelt.
- c) De vergoeding van de leden van het Directiecomité van de beheerders zal in het kader van een benchmark vergeleken worden met de vergoeding van de leden van het Directiecomité van transmissienetbeheerders, die vergelijkbare activiteiten verrichten en die over een netwerk en personeelsbestand beschikken, dat qua grootte en aantal vergelijkbaar is.

5.5. PROCEDURE INZAKE INDIENING EN GOEDKEURING VAN DE TARIEVEN EN HET TOTAAL INKOMEN

In overeenstemming met artikel 15/5bis, § 8, van de Gaswet maakt deze procedure niet langer deel uit van de eigenlijke tariefmethodologie, maar maakt zij het voorwerp uit van een overeenkomst tussen de Commissie en de beheerders.

5.6. PROCEDURE INZAKE CONTROLE EN TOEPASSING VAN TARIEVEN

Art. 31.

Uiterlijk op 1 maart van elk jaar van de lopende regulatoire periode dienen de beheerders hun tariefverslag over het voorbije exploitatiejaar in één exemplaar op papier en in een elektronisch bewerkbare versie bij de Commissie in.

Het tariefverslag omvat het gerealiseerde totaal inkomen en het saldo dat voortvloeit uit het verschil tussen de vergoeding toegekend aan de beheerder en het gerealiseerde boekhoudkundig resultaat. Het wordt ter goedkeuring aan de Commissie voorgelegd aan de hand van een terdege ingevuld rapporteringsmodel (Bijlage 1 van de huidige methodologie).

De (positieve of negatieve) verschillen resulterend uit een afwijking in verkoop of volume in vergelijking met wat in het budget was voorzien, worden toegewezen aan het totaal inkomen van de volgende tariefperiodes.

Art. 32.

De Commissie kan gedurende een periode van dertig kalenderdagen na ontvangst van het tariefverslag, eventueel via elektronische post, bijkomende inlichtingen aan de beheerders vragen.

De beheerders verschaffen de gevraagde inlichtingen, eventueel per elektronische post, aan de Commissie binnen tien kalenderdagen na de aanvraag, tenzij die aanvraag in functie van de omstandigheden een andere termijn bepaalt.

Art. 33.

§ 1. Binnen vijfenzeventig kalenderdagen na ontvangst van het tariefverslag brengt de Commissie de beheerders op de hoogte van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het tariefverslag.

§ 2. Ingeval van afwijzende beslissing:

- 1) geeft de Commissie aan op welke punten het tariefverslag moet worden aangepast om goedgekeurd te worden;
- 2) hoort de Commissie de beheerders op de data voorgesteld door de Commissie binnen tien kalenderdagen na de ontvangst van een verzoek daartoe dat uiterlijk vijf kalenderdagen na ontvangst van de afwijzende beslissing moet worden ingediend;
- 3) dienen de beheerders binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van de beslissing een aangepast tariefverslag in drie exemplaren op papier en in een elektronisch bewerkbare versie in bij de Commissie. De aanpassingen aan het tariefverslag kunnen enkel betrekking hebben op de punten waarop het door de Commissie werd afgewezen.

Art. 34.

Binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van het aangepast tariefverslag brengt de Commissie de beheerders op de hoogte van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het aangepaste tariefverslag.

In deze beslissing keurt de Commissie definitief het saldo goed tussen het gerealiseerde boekhoudkundige resultaat en de vergoedingen toegekend aan de beheerder.

De saldi op de elementen van het totaal inkomen vormen een vordering dan wel een schuld tegenover de afnemers in hun geheel en worden overgeboekt naar de overlopende rekeningen op de balans van de beheerder. In overeenstemming deze tariefmethodologie en de beslissing van de regulator maken zij geen deel uit van het resultaat, noch van het eigen vermogen van de beheerder. In geval van geaccumuleerd positief saldo op het einde van de regulatoire periode kan de Commissie besluiten het maximaal voor 50 miljoen € in te zetten voor de financiering van investeringen. Het resterende saldo wordt toegewezen aan het totaal inkomen van de volgende regulatoire periodes. Deze saldi genereren rechten / verplichtingen aan de aangewezen beheerder om deze via een correctie op de toekomstige tarieven te verrekenen.

Bij het opstellen van het tariefvoorstel bepaalt de beheerder van het aardgasvervoersnet het verwachte pad van de evolutie van de regularisatierekening gedurende de betrokken regulatoire periode. Dit pad moet een progressieve vermindering van de overlopende rekening bevatten naar een maximumbedrag van 100 miljoen € eind 2023.

Wanneer de vastgestelde evolutie tijdens de periode verschilt van de bovengenoemde verwachte evolutie, in positieve of in negatieve zin, zal dit verschil leiden tot een automatische correctie van de vervoersnettarieven.

Art. 35.

§ 1. Uiterlijk op 15 september van elk jaar van de lopende regulatoire periode dienen de beheerders hun halfjaarlijks tariefverslag voor het eerste semester van het lopende exploitatiejaar, aan de hand van het terdege ingevulde ex post rapporteringsmodel, in één exemplaar op papier en in een elektronisch bewerkbare versie in bij de Commissie (Bijlage 1 van de huidige tariefmethodologie).

§ 2. De Commissie kan gedurende een periode van dertig kalenderdagen na ontvangst van het halfjaarlijks tariefverslag, eventueel via elektronische post, bijkomende inlichtingen aan de beheerders vragen.

De beheerders verschaffen de gevraagde inlichtingen, eventueel per elektronische post, aan de Commissie binnen tien kalenderdagen volgend op de aanvraag, tenzij die aanvraag in functie van de omstandigheden een andere termijn bepaalt.

Art. 36.

Tenzij anders bepaald, gebeuren de mededelingen die de Commissie aan de beheerders doet in uitvoering van bepalingen uit de huidige titel 5.6, op het adres vermeld bij het indienen van het tariefverslag, of bij gebreke daaraan, per aangetekend schrijven tegen ontvangstbewijs, of per drager tegen ontvangstbewijs uiterlijk om 17 uur, bij de zetel van de rechtspersoon die als beheerder werd aangesteld.

De termijnen toepasselijk op de Commissie zijn termijnen van orde. De termijnen toepasselijk op de beheerders zijn op straffe van geen rekening te moeten houden met de handeling die niet of na het verstrijken ervan wordt uitgevoerd.

Art. 37.

Ter aanvulling van de tariefverslagen kan de Commissie de toepassing van de tarieven door de beheerder en de andere marktpartijen eveneens controleren door middel van:

- 1) specifieke interimcontroles als gevolg van opmerkingen van gebruikers en vragen met betrekking tot de concrete tarieftoepassing;
- 2) specifieke controles bij de beheerders ter plaatse, onder meer met het oog op het onderzoek van het redelijk karakter van de elementen van het totaal inkomen en van eventuele kruissubsidiëringen.

Art. 38.

§ 1. De beheerders maken halfjaarlijks op 1 maart en op 15 september een opvolgingsverslag over aan de CREG over de voortgang van de investeringen die opgenomen zijn in het netontwikkelingsplan (in overeenstemming met de prospectieve studie en TYNDP). In dit verslag wordt nader ingegaan op de voortgang van de projecten en de al gedane uitgaven. Voor projecten met een investeringskost van meer dan 5.000.000,00 € en indien er afgeweken wordt van het geplande tijdschema van een project (vertraging, vervroeging, uitstel of eventueel afvoering), van de voorziene uitgaven of van aanvankelijk gekozen opties, dienen de beheerders de redenen voor de afwijkingen te verantwoorden in het verslag. Voor projecten met een totale investeringskost (CAPEX) hoger dan 5.000.000,00 €, maar kleiner dan 20.000.000,00 € volstaat een jaarlijkse opvolging. Ze hoeven niet in het verslag van 15 september opgenomen te worden, tenzij er zich onaangekondigde grote meerkosten voordoen. Voor projecten met een investeringskost kleiner dan 5.000.000,00 €, volstaat een overzicht van werkelijke uitgaven en voorspelde uitgaven (zonder een individuele uitleg te geven). De Commissie heeft altijd het recht om tussentijdse opvolgingsverslagen van specifieke projecten op te vragen indien ze dit nodig acht.

§ 2. Alle opvolgingsrapporten dienen in elektronische vorm te worden opgeleverd volgens de specificaties van de Commissie.

§ 3. Samen met de opvolgingsverslagen dient er per project (met een investeringskost van meer dan 5.000.000,00 €) een geactualiseerde elektronische fiche geleverd te worden die onder meer volgende informatie bevat:

- benaming / identificatie van het project;
- beschrijving en rechtvaardiging van het project (eventueel referentie naar goedgekeurde ontwikkelings-, investerings- of aanpassingsplannen);
- de gedetailleerde gebudgetteerde kostprijs van het project;
- de eventuele kostenverdeling tussen de verschillende betrokken landen van projecten met een grensoverschrijdende impact;
- de reeds gerealiseerde kosten en spreiding van de geplande kosten in de tijd waarbij belangrijke afwijkingen van de oorspronkelijk gebudgetteerde kostprijs gemotiveerd worden;
- de stand van het project waarbij belangrijke afwijkingen van de oorspronkelijke planning verantwoord worden;
- de voorziene datum van indienststelling.

5.7. VERANTWOORDING DOOR MIDDEL VAN DE BOEKHOUDING EN DE ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE

Art. 39.

De beheerders bepalen hun totaal inkomen in overeenstemming met het boekhoudkundig referentiestelsel voor de jaarrekeningen van de vennootschappen van toepassing in België en om de verschuldigde vennootschapsbelasting te bepalen.

Indien het totaal inkomen wordt berekend aan de hand van een groep van vennootschappen, worden de geconsolideerde financiële staten opgesteld in overeenstemming met het boekhoudkundig referentiestelsel voor de geconsolideerde jaarrekening van vennootschappen van toepassing in België.

Art. 40.

De beheerders voeren een gescheiden boekhouding voor hun gereguleerde activiteiten en hun andere activiteiten, zoals ze dat zouden doen indien deze activiteiten uitgevoerd zouden worden door juridisch van elkaar verschillende bedrijven. Deze interne boekhouding bevat per activiteit een balans en een resultatenrekening, die aansluit met de grootboekrekeningen.

Het voeren van een gescheiden boekhouding voor de gereguleerde activiteiten en de andere activiteiten houdt in dat er een onderscheid gemaakt wordt tussen:

- de activiteiten als beheerder van het aardgasvervoersnet zoals bepaald in artikel 1, 31° van de Gaswet;
- de activiteiten als beheerder voor de opslag zoals bepaald in artikel 1, 33° van de Gaswet;
- de activiteiten als beheerder voor LNG-installaties zoals bepaald in artikel 1, 35° van de Gaswet;
- de andere activiteiten.

De beheerders voegen bij hun tariefverslag een verslag van de Commissaris waaruit blijkt dat de verplichting uit voorgaande alinea werd nageleefd.

Art. 41.

De beheerders voeren hun boekhouding zodanig dat een rechtstreeks verband kan worden gelegd tussen de kosten en de opbrengsten per dienst en per klantengroep.

Art. 42.

§ 1. Op verzoek van de Commissie verschaft elk van de beheerders toelichting over vooral, maar niet uitsluitend, volgende elementen:

- 1) zijn administratieve organisatie, de interne controleprocedures en de interne beheersingsmaatregelen;
- 2) de waarderingsregels (en hun toepassing), desgevallend ook deze voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten;
- 3) de verantwoording van zijn ramingen;
- 4) de grondslagen om in de interne boekhouding de afzonderlijke rekeningen voor zijn verschillende activiteiten te bepalen;

- 5) de wijzigingen in de structuur en de parameters van de analytische boekhouding tijdens de regulatoire periode;
- 6) de consolidatiegrondslagen.

§ 2. Op gemotiveerde vraag van de Commissie spannen de beheerders zich in om gegevens ter beschikking te stellen die van derden verkregen moeten worden.

5.8. OVERGANGS- EN EINDBEPALINGEN

Art. 43.

Het Besluit (Z)141218-CDC-1110/7 van 18 december 2014 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallaties voor aardgas en de LNG-installaties wordt opgeheven.

Voormeld Besluit blijft echter van toepassing om alle aspecten van de tariefregulering voor de regulatoire periode 2016-2019 af te handelen, met inbegrip van de afsluiting van de saldi met betrekking tot deze periode.

Art. 44.

De volgende regulatoire periode begint op 1 januari 2020 en eindigt op 31 december 2023 voor wat betreft het aardgasvervoersnet en de opslaginstallatie voor aardgas.

5.9. DIVERSE BEPALINGEN

Art. 45.

De huidige tariefmethodologie wordt op 30 juni 2018 van kracht.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Marie-Pierre FAUCONNIER
Voorzitster van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Rapporteringsmodellen voor gebruik door de beheerders

1. Om de tarifaire rapportering tussen de beheerders en de Commissie te stroomlijnen, worden in de onderhavige bijlage aan de tariefmethodologie twee rapporteringsmodellen gedefinieerd. De beheerders moeten deze verplicht gebruiken en deze zowel op papier als onder een elektronisch bewerkbare vorm (MS-Word en MS-Excel) indienen.

Omdat deze modellen specifiek gericht zijn, op het tijdstip van de informatieverschaffing (hetzij ex ante, hetzij ex post) worden zij respectievelijk 'Model ex ante' en 'Model ex post' genoemd.

Beide modellen bevatten meerdere componenten die moeten worden gebruikt naargelang de fase van het proces van tarifaire behandeling (oorspronkelijk document, aangepast document of geactualiseerd document).

2. Elke rapporteringsmodel bestaat uit een aantal specifieke documenten, tabellen en gegevens die gericht zijn op een bepaald doel.

2.1. Het rapporteringsmodel ex ante wordt gebruikt voor het indienen van:

- 1) het (eerste) tariefvoorstel van de beheerders, gericht op de volgende regulatoire periode;
- 2) het aangepaste tariefvoorstel van de beheerders, gericht op de volgende regulatoire periode;
- 3) het eventuele tariefvoorstel van de beheerders, als gevolg van het aanbieden van nieuwe diensten, van de aanpassing van bestaande diensten, van de aanpassing van tarieven indien deze niet langer evenredig zouden zijn, of op basis van de noden op de markt.

2.2. Het rapporteringsmodel ex post wordt gebruikt voor het indienen van:

- 1) het tariefverslag over het eerste semester van elk exploitatiejaar van een regulatoire periode (met aanduiding van welke onderdelen eventueel vrijgesteld zijn);
- 2) het tariefverslag na elk exploitatiejaar van een regulatoire periode;
- 3) het door de Commissie gevraagd aangepast tariefverslag.

3. De integrale rapporteringsmodellen worden als afzonderlijk document toegevoegd aan onderhavig Besluit.